

FINANSINSPEKTIONEN

Årsredovisning 2016

INNEHÅLL

Gd har ordet	3	Regelgivning	38
		Verksamhetsöversikt	38
Året i korthet	6	Prestationer	38
		Föreskriftsarbete	39
Om Finansinspektionen	8	Internationell reglering	40
Finansinspektionens uppdrag	8	Europeiska tillsynsmyndigheterna	40
Så finansieras FI	9	Regionalt samarbete	41
Organisation och ledning	9	Globalt arbete	42
Styrelsens sammansättning samt styrelsearvoden och övriga ersättningar under 2016	10	Resultatbedömning	42
Läsanvisningar	12	Tillståndsprövning	44
Resultatredovisningens indelning	12	Verksamhetsöversikt	44
Mätmetoder	12	Prestationer	45
Kostnader, intäkter och tid	12	Handläggningstider	46
Tabeller och diagram	12	Resultatbedömning	48
Finansiell redovisning	12	Övrig verksamhet	49
Övergripande Finansinspektionen	14	Finansiell folkbildning	49
Samlad bedömning FI	14	Samordning mot penningtvätt	51
Ökade resurser för tillsyn	14	Finansmarknadsstatistik	52
Företagsenkäten	15	Samhällsskydd och beredskap	53
Ärendestatistik	16	Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	54
Ekonomiskt resultat	16	Övrig återrapportering	55
Tillsyn	20	Lokalförsörjning	55
Verksamhetsöversikt	20	Avgiftsredovisning	55
Prestationer	22	Rapporterade uppdrag	57
Bankområdet	25	Kompetensförsörjning	59
Försäkringsområdet	26	Resultatbedömning	61
Marknadsområdet	28	Finansiell redovisning	62
Konsumentskyddet	29	Resultaträkning	62
Gränsöverskridande tillsynssamarbete	33	Balansräkning	63
Ärenden anmälda till		Anslagsredovisning	65
Ekobrottsmyndigheten (EBM)	33	Tilläggsupplysningar och noter	66
Rapportering	33	Sammanställning över väsentliga uppgifter	75
Sanktioner	34	Intygande om intern styrning och kontroll	76
Miljö- och klimatförändringarnas påverkan på den finansiella stabiliteten	36	Vårt ställningstagande	77
FI-forum	36		
Resultatbedömning	36		

Gd har ordet:

Erik Thedéen,
generaldirektör
Finansinspektionen.

”Nu är det
vår uppgift
att följa och
analysera
effekterna av
amorterings-
kravet”

I mål med viktiga frågor

År 2016 var inte bara mitt första hela år på FI – FI fyllde också 25 år. Det är inte mycket om man jämför med en del andra myndigheter, men ändå ett kvartssekel inom ett område som varit med om en enorm utveckling. Inte minst har tekniken för att producera och distribuera finansiella tjänster förändrats. Ett par finanskriser har också passerat och särskilt i spåren av den senaste krisen har reglerna på finansmarknaderna förändrats i grunden.

Lyckligtvis präglades 2016 mer av diskussion kring tekniska och strukturella förändringar än av finanskriser. De stora finansiella företagen har börjat se över sina affärsmodeller i ljuset av nya regler och nya utmaningar. Och nya aktörer dyker upp, bland annat i form av så kallade fintech-bolag som vill ta sin del av marknaden för finansiella tjänster, till exempel via automatiserad rådgivning. Här finns både möjligheter och risker för oss som konsument av finansiella tjänster och därmed även utmaningar för regelgivare och tillsynsmyndigheter.

För FI:s del innebar 2016 att vi kom till avslut med ett antal viktiga frågor. Bland annat kom reglerna om amorteringskrav för nya bolån på plats i början av sommaren. Nu är det vår uppgift att följa och analysera effekterna av kravet, som ju påverkar vardagsekonomin för många svenska hushåll och därmed även ekonomin i stort.

Det nya regelverket för försäkringsbranschen, Solvens 2, började gälla efter närmare tio års arbete inom EU. De första rapporterna enligt de nya reglerna visade att alla bolag klarade solvenskapitalkravet. Solvens 2 omfattar inte tjänstepensionsföretag, vilket gjorde att FI behövde se över trafikljusmodellen, ett av våra viktigaste tillsynsverktyg för försäkrings-

sektorn. Efter analys och diskussion beslutade FI att inte ändra modellen. Däremot kommer vi att hämta in mer information från företagen för att säkerställa att de har kontroll på riskerna. I samma anda hade FI fokus på effekterna på försäkringsföretagen av de låga räntorna. Stresstester och andra indikatorer visar på god motståndskraft, men frågorna kräver uppmärksamhet även framöver med tanke på att räntorna kan komma att ligga kvar på låga nivåer.

I ökad utsträckning har Sverige kommit att bli det regionala centrumet för bank- och finansverksamhet i Norden. Under 2016 inledde Nordea en process för att göra om dotterbolag i Danmark, Finland och Norge till filialer till den svenska banken. Förändringen krävde myndighetsbeslut i samtliga inblandade länder. I Sverige låg beslutet på FI. Vi gav Nordea tillstånd att gå vidare. Efter att tillstånd getts även i de andra länderna genomfördes förändringen vid årsskiftet.

FI:s beslut baserades på att Nordea redan hade en *centraliserad* verksamhet, där många funktioner och system är integrerade. Moderbanken och dotterbankerna var således redan operativt finansiellt tätt sammanlänkade. Ett fallissemang i en av delarna skulle således innebära stor risk för fallissemang även i övriga delar av koncernen. Övergången till filialer gör att den legala strukturen bättre överensstämmer med styrningen av banken; komplexiteten minskar därmed, något som på sikt bör reducera de operativa riskerna.

Samtidigt ser vi utmaningar både för FI och för Nordea. FI får ett större tillsynsansvar, vilket kräver mer resurser och Nordea ska ställa om organisationen till den nya legala strukturen.

Vart femte år granskar Internationella valutafonden (IMF) om regelverk, tillsyn med mera för den svenska finansiella sektorn lever upp till internationella riktlinjer. 2016 var det dags igen. Det är ett omfattande projekt och många arbetstimmar på FI gick åt till att svara på IMF:s frågor och kommentera deras synpunkter. Både Sverige och FI kom bra ut i slutrapporten, även om IMF hade en hel del synpunkter. Bland annat framförde IMF – liksom vid tidigare besök – att FI behöver mer resurser för tillsyn samt ett tydligare mandat när det gäller makrotillsynen.

Under 2016 kom också nya regler om marknadsmissbruk på plats. De innebar inte bara nya krav utan omfattar även fler aktörer, till exempel vilka som räknas som närstående och därmed måste rapportera värdepappersaffärer till FI. Nytt är också att FI får en mer utredande roll. Det betyder att vi måste utveckla nya arbetsmetoder, liksom att utöka samarbetet med Ekobrottsmyndigheten. En viktig uppgift blir också att under 2017 informera ytterligare om de ändringar som kommer inom detta regelverk.

Jag tycker att vi redan idag kommunicerar mycket med omvärlden, men suget efter information från oss är fortsatt stort. FI behöver ha en tydlig och bred kommunikation med omvärlden så att fler förstår vårt uppdrag och vår roll. Dialog med branschen är en viktig del i detta. Under 2016 var vi till exempel ute och talade på ett 70-tal externa evenemang. Vi höll dessutom 14 egna FI-forum om nya regler och FI:s ståndpunkter i olika frågor, alltifrån detaljerad information kring rapportering inom försäkringsbranschen till vad som händer på fintech-området. Framöver kommer vi att kommunicera mer kring våra iakttagelser i tillsynen samt ha mer direkt dialog med företagens ledningar.

FI har till följd av nya uppdrag blivit en större och mer komplex organi-

sation. Vi behöver fortlöpande tänka över hur vi bäst kan organisera verksamheten så att vi använder våra resurser väl. Vi ska i än högre grad verka som en integrerad myndighet och ta till vara myndighetens samlade kompetens i våra olika arbetsprocesser. På så sätt får vi bättre reglering och mer tillsyn för samma insats.

En annan ledstjärna för vårt arbete är ett analytiskt förhållningssätt i allt vi gör. Det gäller analysen av hot mot stabiliteten i samhällsekonomin inom makrotillsynen och vilka kapitalkrav som ska ställas på banker för att uppnå finansiell stabilitet. Och det gäller hur vi arbetar för att nå ett högt konsumentskydd och för att genom effektiv marknadstillsyn se till att värna värdepappersmarknadernas integritet. Vissa av dessa analyser publicerar vi i särskilda rapporter under rubriken FI-analys. Under 2016 skrev vi till exempel om effekter av bruttosoliditetskrav och skuldkvotstak, samt om sårbarhetsindikatorer inom försäkringsområdet.

Mitt jobb på FI betyder att jag hela dagarna möter experter på olika områden. Eftersom FI är en kunskapsorganisation, är många av våra medarbetare attraktiva på arbetsmarknaden och i synnerhet på finansmarknaden. En följd av detta är hög personalomsättning. Därför kommer vi fortsatt arbeta för att FI ska vara en attraktiv arbetsgivare. Vi ska vara en arbetsplats som både erbjuder juniora medarbetare ett första steg i karriären och som tar tillvara seniora personers kompetens. Jag vill att medarbetarna ska kunna utveckla sin kompetens och känna att den tas till vara inom FI. Det betyder att det ska gå att göra karriär som chef eller specialist på FI. Men lika viktigt är att se till att alla som jobbar på FI är stolta över att få bidra och göra skillnad på en av Sveriges viktigaste myndigheter.

Att sätta spelregler för den finansiella sektorn och hålla koll på att de följs är verkligen en viktig uppgift. FI påverkar hur samhällsekonomin och finanssektorn utvecklas på kort och lång sikt, liksom förutsättningarna för enskilda konsumenter att hantera sin privatekonomi och sin ekonomiska trygghet.

2017 blir ett spännande år som sannolikt kommer att präglas av Brexit, ekonomisk-politiska utmaningar i Europa och att USA har en ny president. Nya politiska förhållanden innebär ökad osäkerhet om utvecklingen både i ekonomin och på finansmarknaderna. Det finansiella systemet är globalt och därmed spelar det roll även för Sverige vad som händer i London och New York. Den utvecklingen ska hanteras samtidigt som stora banker och försäkringsbolag, låga räntor och höga skulder i hushållssektorn kräver vaksamhet från FI på hemmaplan.

Det kommande året på FI lär alltså bli minst lika innehållsrikt och utmanande som 2016. Jag och mina medarbetare lovar att fortsatt göra vårt bästa för att nå våra mål.

Erik Thedéen
Generaldirektör

Året i korthet

JANUARI

Solvens 2- regelverket träder i kraft efter många års förberedelser.

Jubileumsåret, FI 25 börjar.

FEBRUARI

FI-rapport som förespråkar ett provisionsförbud.

Tillsynsrapport om banker och kreditmarknadsbolag.

MARS

PM om nya metoder för bankernas riskvikter och kapitalkrav.

Rapport tillsammans med EBM om falska fakturor.

FI ger tillsammans med Centrum för asymmetriska hot- och terrorismstudier ut en rapport om finansiering av terrorism.

Rapport om klimatförändringar och finansiell stabilitet.

Tillsynsrapport över den svenska värdepappersmarknaden.

FI höjer den kontracykliska kapitalbufferten.

Broschyrer om penningtvätt till valutaväxlare på svenska, engelska, arabiska och persiska.

APRIL

Årets bolånerapport.

FI presenterar nya regler om amortering av bolån.

MAJ

Årets tillsynsrapport om konsumentskydd presenteras.

FI ger Nordea tillstånd att omvandla sina nordiska dotterbanker till filialer.

Tillsynsrapport om försäkringsföretagen.

Årets första stabilitetsrapport.

FI-analys om de makroekonomiska effekterna av ett skuldkvotstak.

JUNI

Omröstning om Brexit – förberedelser före och hantering efter.

Nya regler för marknadsmissbruk.

Amorteringskraven börjar gälla.

JULI

Stresstester från Eba, visar att svenska banker är motståndskraftiga.

AUGUSTI

Utbildningsinsats i privatekonomi för nyanlända.

Beslut om stresstestmetod för att bedöma kapitalplaneringsbuffert.

SEPTEMBER

FI varnar konsumenter för oseriösa företag.

Kategorisering av svenska kreditinstitut för 2017.

FI-analys om sårbarhetsindikatorer inom försäkringssektorn.

FI slutför samlade risk- och kapitalbedömningar av de fyra storbankerna.

OKTOBER

Förslag till ny trafikljusmodell går ut på remiss.

NOVEMBER

Två rapporter om hållbarhet och finansmarknad, en rapport om den finansiella tillsynens roll och en rapport om de finansiella företagens hållbarhetsarbete.

Internationell prisutdelning för privatekonomisk utbildning där Sverige/FI är värd.

FI-analys om hur bruttosoliditet som minimikrav minskar bankernas kapitalbuffertar.

DECEMBER

Årets andra stabilitetsrapport.

FI remitterar förslag till metod för att hantera återflödesrisker i kapitaltäckningsreglerna.

Europeiska stresstester visar att svenska försäkringsföretag står starka såväl i utgångsläge som efter stress.

Rundabordssamtal med fintech-företag.

Ny överenskommelse i Finansiella stabilitetsrådet om samarbetsformerna rörande finansiell stabilitet och krishantering.

FI går ut med information om att trafikljusmodellen inte ändras.

Om Finansinspektionen

FINANSINSPEKTIONENS UPPDRAG

Finansinspektionen (FI) är en myndighet som övervakar företagen på finansmarknaden. Uppdraget är att bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Myndigheten har även ansvar för makrotillsynen. I detta ingår att FI ska vidta åtgärder för att motverka finansiella obalanser i syfte att stabilisera kreditmarknaden, men med beaktande av åtgärdernas effekt på den ekonomiska utvecklingen.

Av förordningen (2009:93) med instruktion för FI framgår att myndigheten ansvarar för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen som rör finansiella marknader och finansiella företag. FI ansvarar för samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (samordning mot penningtvätt). FI ska också stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell utbildning. I årliga regleringsbrev från regeringen framgår mål och uppdrag för FI:s verksamhet. Utöver detta kan FI även få uppdrag genom särskilda regeringsbeslut.

FI:s regler ska vara kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag att förstå och följa. Vidare ska FI ha effektiva och tillförlitliga rutiner för att underlätta rapportering och för att ta emot rapporter om överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten i kreditinstitut och värdepappersbolag som anges i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

FI ska biträda regeringen med yttranden och utredningar samt lämna särskilda rapporter enligt instruktionen. FI lämnar årligen två rapporter som avser myndighetens analys och bedömning av den finansiella stabiliteten (Stabilitetsrapporterna) och en som avser FI:s erfarenheter från tillsynsarbetet med konsumentskydd (Konsumentskyddsrapporten). FI rapporterar också hur myndigheten arbetar med effektivitets- och kvalitetshöjande insatser och förslag till nya och ändrade avgifter vad gäller tillsyn och tillstånd.

I uppdraget ingår också uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap och förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap och enligt 22 § första stycket atomansvarighetslagen (1968:45).

FI ska fullgöra de uppgifter som ska skötas av behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordningar, bland annat det som rör samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftning, europeiska riskkapitalfonder och europeiska fonder för socialt företagande.

FI ansvarar också för att aktivt delta i samarbetet inom Europeiska unionen. Detta sker inom ramen för det europeiska systemet för finansiell tillsyn enligt fyra förordningar:

- förordning (1092/2010) om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd,

- förordning (1093/2010) om inrättande av Europeiska bankmyndigheten,
- förordning (1094/2010) om inrättande av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och
- förordningen (1095/2010) om inrättande av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

SÅ FINANSIERAS FI

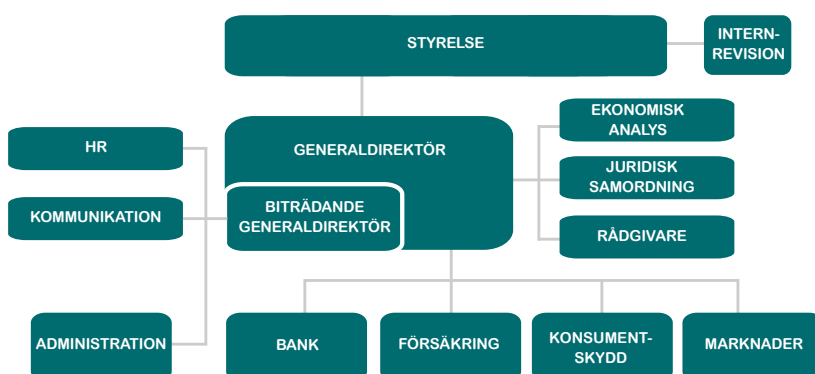
FI:s verksamhet är till största del finansierad av avgifter som tas ut av de företag och personer som står under FI:s tillsyn. Avgifterna går in till statsbudgeten och ska på sikt motsvara de utgifter som FI redovisar mot förvaltningsanslaget och anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter. FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning, Krigsförsäkringsnämnden och finansmarknadsstatistik. FI får också ett anslag för att betala medlemsavgifter till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna, Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). För att finansiera samordningsorganet mot penningtvätt disponerar FI ett separat anslag som inte täcks med avgifter.

FI tar även ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar. FI disponerar över dessa intäkter och avgifterna ska på några års sikt täcka kostnaderna för prövning av ansökningar och anmälningar.

Den verksamhet som avser samhällsskydd och beredskap finansieras till största delen av bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Inom verksamheten tillsyn redovisar FI intäkter av avgifter och bidrag som avser samarbetet mellan Danmark, Norge, Finland och Sverige kring det gemensamma transaktionsrapporteringsystemet (NTRS) för rapportering till EU. Länderna har kommit överens om att FI har huvudansvaret för att utveckla och förvalta systemet.

ORGANISATION OCH LEDNING

FI leds av en styrelse med fullt ansvar för myndighetens verksamhet. Styrelsens ledamöter utses av regeringen. Styrelsen beslutar i principiella frågor och i frågor som är av större vikt, exempelvis nya regler, sanktioner, budget och planering av FI:s verksamhet. Generaldirektören, som också är styrelseledamot ansvarar för och leder den löpande verksamheten. FI:s internrevision arbetar på styrelsens uppdrag.

FI:s verksamhet finns lokaliserad i Stockholm. FI hade 456 anställda vid utgången av 2016.

FI:s verksamhet var vid årets slut organiserad i fem verksamhetsområden och fyra staber. Områdena är Bank, Försäkring, Marknader, Konsumentskydd samt Administration. Staberna är Ekonomisk analys, Juridisk samordning och Kommunikation samt HR.

Området Bank ansvarar för tillsynen av banker och övriga kreditinstitut. Området Försäkring ansvarar för tillsynen av försäkringsföretag och understödsföreningar samt pensionsstiftelser. Området Marknader ansvarar för tillsynen av värdepappersmarknaden och dess infrastruktur och för att de finansiella företagen vidtar åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt har det samordnande ansvaret för FI:s redovisningstillsyn. Inom området finns också Samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Området Konsumentskydd ansvarar för tillsyn inriktad på konsumentskydd på finansmarknaden. Området har också ansvar för tillsynen av fondbolag, fonder, värdepappersbolag, försäkringsförmedlare, betalningsinstitut, utgivare av elektroniska pengar, konsumentkreditföretag samt för hanteringen av upplysningar från konsumenter och för verksamheten kring finansiell folkbildning. Inom verksamhetsområdena utförs även den tillståndsprövning och det regelgivningsarbete som är kopplat till respektive verksamhetsansvar.

Staben Ekonomisk analys ansvarar för övergripande system- och makroekonomisk analys. Staben Juridisk samordning ansvarar för övergripande samordning och ledning av juridiska frågor. Kommunikationsstaben ansvarar för intern och extern kommunikation. HR-staben ansvarar för FI:s kompetensförsörjning, arbetsgivarprofilering och ledarskapsutveckling.

Området Administration ger övriga verksamheten stöd genom bland annat it, ekonomi- och löneadministration, verksamhetsplanering och -uppföljning samt rapportering av finansiell data från företagen under tillsyn.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING SAMT STYRELSEARVODEN OCH ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR UNDER 2016

Styrelseledamöter	Arvoden och övriga ersättningar
Sven-Erik Österberg, ordförande	100 000
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande, fr.o.m. 2016-09-08	23 542
Anna Pettersson Westerberg, vice ordförande t.o.m. 2016-05-11	27 218
Sonja Daltung	55 000
Marianne Eliason, fr.o.m. 2016-03-01	45 834
Anders Kvist, fr.o.m. 2016-04-07	41 250
Astri Muren	55 000
Hans Nyman	55 000
Gustaf Sjöberg	60 082
Erik Thedéen, generaldirektör FI	1 597 834
Representanter för de fackliga organisationerna deltar i styrelsens sammanträden.	

Ledande befattningshavares och styrelseledamöters övriga uppdrag

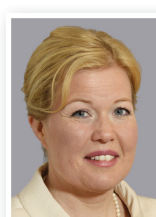
Redovisningen avser övriga uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Sven-Erik Österberg,
ordförande: Ledamot
i arbetsgivarverkets styrelse.

Maria Bredberg Pettersson, vice
ordförande (fr.o.m 2016-09-08):
Ledamot i Fortifikationsverkets
styrelse och medlem i Ekonomistyr-
ningsverkets insynsråd.

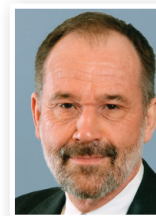
Anna Pettersson Westerberg, vice
ordförande (t.o.m 2016-05-11):
Inga övriga uppdrag.

Sonja Daltung: Inga
övriga uppdrag.

Marianne Eliason (fr.o.m 2016-
03-01): Inga övriga uppdrag.

Anders Kvist (fr.o.m 2016-04-07):
Inga övriga uppdrag.

Astri Muren: Ledamot
i styrelsen för
Stockholms universitet.

Hans Nyman: Vice ordförande
i Trafikskadenämnden.

Gustaf Sjöberg: Ersättare i
Revisorsnämndens tillsynsnämnd
och styrelseordförande i Sjöbergs
Konditori i Gävle AB.

Erik Thedéen, generaldirektör:
Ledamot i Arbetsförmedlingens
styrelse.

Läsanvisningar

RESULTATREDOVISNINGENS INDELNING

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt, Övergripande FI, som redovisar FI:s resultat på en myndighetsövergripande nivå. Därefter återrapporteras prestationer för FI:s tre huvudsakliga verksamheter: tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning. Avsnittet Övrig verksamhet innehåller återrapportering av FI:s övriga verksamheter. Avsnittet Kompetensförsörjning redovisar hur FI arbetar för att säkerställa att den kompetens finns som krävs för att fullgöra myndighetens uppgifter.

Verksamhetsavsnitten inleds med en beskrivning av uppdragen enligt årets regleringsbrev för de tre huvudsakliga verksamheterna och för finansiell folkbildning. Därefter ges en kort beskrivning av verksamheten och en sammanfattande bedömning av resultatet för 2016.

I avsnittet Övrig återrapportering redovisas FI:s avgiftsbelagda verksamhet och myndighetens lokalförsörjning samt särskilda återrapporteringar (rapporter) som gjorts under året.

MÄTMETODER

I tabellerna redovisas data för åren 2014, 2015 och 2016. FI har bedömt att treårsserierna ger tillräckligt underlag för att bedöma resultatet och dess utveckling.

KOSTNADER, INTÄKTER OCH TID

I inledningen av 2016 infördes en ny ekonomimodell i syfte att förbättra förutsättningarna att styra, utveckla och följa verksamheten. Med anledning av den nya ekonomimodellen införs begreppet nettokostnader i årets årsredovisning. Till skillnad från kostnader innehåller nettokostnader även gemensamma intäkter som allokerats till de olika verksamheterna. Det fördelade beloppet hanteras i ekonomimodellen som en kostnad netto och fördelningen baseras på redovisad tid. De gemensamma kostnaderna som allokeras ut består av dels kostnader för myndighetens ledning och administration, lokaler, inventarier och utbildning av egen personal, dels gemensamma intäkterna t.ex. ränteintäkter, valutakursvinster och bidrag för nystartsjobb.

TABELLER OCH DIAGRAM

I tabell 1 om företagsenkäten har skalan ändrats och för 2016 redovisas svarsalternativen 4–5, det vill säga de svar som instämmer helt eller delvis.

Som beskrivs i föregående avsnitt har begreppet nettokostnader införts i årsredovisningen. Detta påverkar uppgifterna för år 2016 i tabellerna 3, 6, 12, 14, 18, 20, 21 och 24.

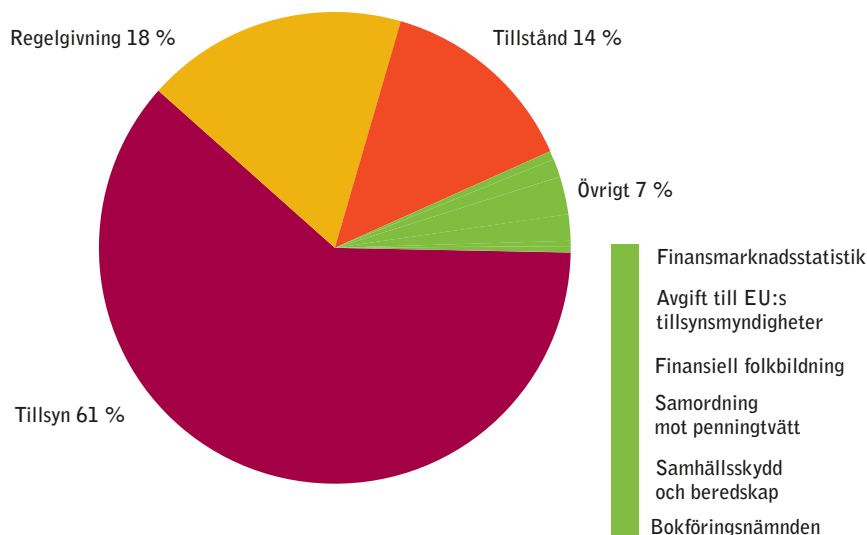
FINANSIELL REDOVISNING

FI:s finansiella redovisning består av resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, noter och sammanställning av väsentliga uppgifter. Redovisningens innehåll och utformning följer de krav som ställs i förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag.

Resultaträkningen redovisar i sammandrag FI:s samtliga kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar FI:s redovisning mot anslag på statsbudgeten. Under rubriken Anslagsredovisning, Redovisning mot inkomsttitel, redovisas de intäkter som FI tar in och levererar till statsbudgeten. Under noter redovisas specifikationer av vissa poster i resultat- och balansräkning. Slutligen redovisas en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslagsredovisning. Denna innehåller bland annat uppgifter om låneram, anslagskredit och vissa nyckeltal.

Övergripande Finansinspektionen

Diagram 1: Verksamheternas andel av FI:s totala kostnader

SAMLAD BEDÖMNING FI

FI gör den samlade bedömningen att myndigheten i allt väsentligt har nått de övergripande verksamhetsmålen och att uppgifter och uppdrag enligt instruktion och regleringsbrev har genomförts.

FI:s tillsyn har fungerat väl och FI har följt den fastställda strategin om ett riskbaserat arbetssätt. Nedlagd tid på tillsyn ökade med drygt fem procent under året. Målet om heltäckande tillsyn¹ är uppnått eller mycket nära att nås när det gäller flera företagskategorier med stora kundkretsar. Det behövs dock ytterligare insatser framöver för att en större andel av de mindre aktörerna ska nås av tillsynsaktiviteter från FI. Insatser för att uppnå målet om en heltäckande tillsyn måste dock alltid balanseras mot målet att arbeta riskbaserat.

Bedömningen av FI:s regelarbete är att myndigheten tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet enligt de krav som ställs av europeiska regelverk. FI har också i regelarbetet verkat i enlighet med sitt ansvar för finansiell stabilitet och ett gott konsumentskydd. För att minska riskerna med hushållens skuldsättning har regler om amorteringskrav på bolån införts.

Handläggningen av tillståndsärenden totalt sett visade bättre siffror 2016 än året innan vad gäller handläggningstider och antal beslutade ärenden. Antalet inkommande tillståndsärenden ökade med cirka 9 procent och antalet beslutade ärenden ökade med närmare 15 procent.

ÖKADE RESURSER FÖR TILLSYN

I budgetpropositionen för 2016 fick FI ett resurstillskott på 33 miljoner kronor för att förstärka den finansiella tillsynen och konsumentskyddet, samt för att på sikt kunna bidra till det målet om en hållbar utveckling. Utfallet visar att kostnaderna för tillsyn ökade med cirka 41 miljoner

¹ Heltäckande tillsyn innebär att alla företag som verkar på basis av tillstånd från FI, ska bli föremål för minst en tillsynsaktivitet under en viss tidsperiod

kronor. Tillsynsverksamhetens andel av de totala kostnaderna uppgick till 61 procent jämfört med 58 procent 2015. Tillsynen ökade alltså både i absoluta och relativa termer, något som varit en uttalad målsättning. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det i praktiken inte finns några skarpa gränser mellan FI:s olika huvudaktiviteter tillsyn, tillståndsgivning och regelgivning, eftersom de ytterst har samma mål och nära påverkar varandra.

Det har genomförts omfattande insatser mot de större finansiella företagen, som normalt har störst påverkan på det finansiella systemet. Det gränsöverskridande tillsynssamarbetet har också inneburit fler insatser eftersom flera svenska finansiella företag har en relativt omfattande internationell verksamhet.

De nya europeiska regelkraven för med sig ökade rapporteringskrav på företag under FI:s tillsyn men också ökade krav på rapportering från nationella tillsynsmyndigheter till de europeiska myndigheterna. Till följd av de ökade rapporterings- och regelkraven har resursförstärkningen inom tillsynen även använts för investeringar i it-system och arbete för att hantera rapporteringen. Syftet med investeringarna i it-system är också att bättre utnyttja de data som rapporteras till FI och ge förutsättningar för ökad och fördjupad analys.

FÖRETAGSENKÄTEN

FI genomför årligen en enkät för att mäta hur företagen under tillsyn uppfattar FI:s verksamhet. Resultatet används i FI:s arbete med att utveckla verksamheten. Under november månad genomfördes 380 telefonintervjuer med företag under FI:s tillsyn. Företagen fick då svara på ett antal frågor om FI:s tillsyn. Svaren visar att det finns ett fortsatt högt förtroende för hur FI utför sitt uppdrag. Liksom tidigare går det att utläsa att det finns en skillnad mellan stora och små företag där mindre företag har ett klart lägre förtroende än stora. Förklaringar till minskat förtroende bland mindre företag kan vara att de liksom de större berörs av nya regelverk och omfattande rapporteringskrav, men har mindre resurser för att möta kraven.

I de öppna svaren kan man utläsa önskemål om en ökad tydlighet, mer dialog samt en mer lättnavigerad hemsida.

FI har som ambition att vara tydlig och proaktiv i dialogen med företagen när det gäller förändringar i lagar och regler. Ett led i detta är att löpande bjuda in till FI-forum kring dessa frågor samt att i andra former ha återkommande möten med branschföreträdare. I samband med större regelprojekt hålls även referensgruppsmöten. FI har under 2016 arbetat med utveckla en förbättrad webbplats med fokus på att det ska vara enkelt för besökarna att hitta information om regler och FI:s ställningstaganden. Den nya webbplatsen lanserades i inledningen av 2017.

FI har även undersökt hur myndighetens kommunikation upplevs. Detta genom en ny fråga i företagsenkäten men även genom att delta i 2016 års Medierelationsbarometer. Resultatet av Medierelationsbarometern visade att 80 procent av den svenska journalistkåren tycker att FI:s kommunikation är tydlig. I de öppna svaren uttrycks dock önskemål om ett enklare språk och en tydligare webbplats.

TABELL 1 Enkät svar från företagen, andel

	2016	2015	2014
Andel som har förtroende för FI:s sätt att sköta arbetet	80	77	80
Andel som anser att FI ger ett professionellt bemötande	75	77	81
Andel som anser att FI:s analyser och beslut är välmotiverade	50	60*	60*
Andel som anser att FI är tydlig i sin kommunikation	32		
Andel som ger FI:s webbplats ett positivt omdöme utifrån sitt behov	67	70	75

Källa: Markör

Kommentar: De frågor som redovisas utgör ett urval av frågorna i enkäten. Skalan för svarsalternativen har för 2016 ändrats till en 5-gradig skala från en tidigare 4-gradig skala. I kolumnen för 2016 redovisas svarsalternativ 4-5, d. v. s. de som instämmer helt eller delvis.

**2015 och 2014 var frågan annorlunda formulerad, "Andel som anger att FI håller hög kvalitet på analyser och beslut"*

ÄRENDESTATISTIK

Det totala ärendeflödet under 2016 ökade med cirka 13 procent jämfört med året innan. Samtidigt ökade antalet avgjorda ärenden med drygt 34 procent. En förklaring till fler avgjorda ärenden 2016 är ett ökat antal timanställda som handlagt ärenden som till exempel gränsöverskridande verksamhet. Andelen ärenden som hanterades inom riktiden ökade från 64 till 69 procent jämfört med 2015.

Tabell 2 Ärendestatistik, totalt antal ärenden, antal och andel

	2016	2015	2014
Totalt antal nya ärenden	19 631	17 449	17 597
Totalt antal avgjorda ärenden	21 068	15 664	16 549
Antal avgjorda ärenden med riktider	17 915	13 406	14 565
Antal ärenden som hanterats inom riktiden	12 286	8 514	10 564
Andel inom riktiden (%)	69	64	73

Källa: Platina

EKONOMISKT RESULTAT

Kostnader

FI:s kostnader för 2016 uppgick totalt till 598 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 34 miljoner kronor jämfört med 2015.

FI fick för 2016 ett resurstillskott på 33 miljoner kronor för att bland annat öka insatserna inom tillsyn. Kostnaderna för tillsyn ökade med 41 miljoner kronor. Ökningen inom tillsyn beror framför allt på en ökning av arbetad tid och satsningar på it-system. Kostnaderna ökade även i viss mån för regelgivning och finansmarknadsstatistik. Avgifterna till EU:s tillsynsorgan ökar fortlöpande i och med att deras verksamhet byggs upp.

Verksamheten Samordning mot penningtvätt minskade jämfört med föregående år vilket förklaras dels av att antalet personella resurser inte funnits tillgängliga i planerad utsträckning, dels av att FI lagt mer resurser än planerat på FATF-utvärderingen.

Kostnaderna för finansiell folkbildning ökade också under året. Det beror bland annat på att FI tagit över projekt som tidigare legat utanför organisationen. Internationellt arbete inom folkbildningsområdet ökade också jämfört med tidigare år.

Verksamheten Samhällskydd och beredskap avser arbete med att säker-

ställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Inom samhällskydd och beredskap hanterar FI medel som används för Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Under 2016 minskade kostnaderna kraftigt till följd av en begränsad övningsverksamhet inom FSPOS.

Tabell 3 Verksamhetens kostnader, tkr

Kostnader	2016	%	2015	%	2014	%
Tillsyn	366 507	61	325 238	58	277 303	53
Regelgivning	107 251	18	104 412	18	113 355	22
Tillståndsprovning	82 394	14	88 033	16	78 360	15
Samordning mot penningtvätt	3 502	1	5 040	1	4 671	1
Finansiell folkbildning	7 489	1	6 185	1	7 311	1
Finansmarknadsstatistik	15 482	3	14 075	2	13 749	3
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	10 731	2	8 565	2	8 068	2
Verksamhet inom samhällskydd och beredskap	2 184	0	12 588	2	15 213	3
BFN*	2 546	0	-	-	-	-
Summa kostnader	598 086	100	564 136	100	518 030	100
Nettokostnader**						
Tillsyn	366 360	61	-	-	-	-
Regelgivning	107 203	18	-	-	-	-
Tillståndsprovning	82 352	14	-	-	-	-
Samordning mot penningtvätt	3 501	1	-	-	-	-
Finansiell folkbildning	7 487	1	-	-	-	-
Finansmarknadsstatistik	15 481	3	-	-	-	-
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	10 731	2	-	-	-	-
Verksamhet inom samhällskydd och beredskap	2 184	0	-	-	-	-
BFN*	2 546	0	-	-	-	-
Summa nettokostnader	597 845	100	0	0	0	0

*Kostnaderna för BFN redovisades 2015 och 2014 som indirekta kostnader och fördelades på de olika verksamheterna. Kostnaderna redovisas separat från 2016.

**Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som fördelas till de olika verksamheterna. Nettokostnader redovisas från 2016.

Källa: Agresso

Övriga intäkter

16 procent av FI:s verksamhet finansierades med övriga intäkter, det vill säga intäkter från avgifter, bidrag, andra ersättningar och finansiella intäkter. FI:s övriga intäkter uppgick till drygt 96 miljoner kronor 2016.

Övriga intäkter inom tillsyn minskade något jämfört med föregående år. De avser huvudsakligen intäkter för det nordiska samarbetet om det gemensamma transaktionsrapporteringssystemet (TRS).

Tillståndsprovningen finansieras helt med avgiftsintäkter och intäkterna ökade med sex procent jämfört med 2015. Ökningen beror bland annat på fler nya ärenden och en höjning av flera avgifter den 3 juli 2016.

Samhällsskydd och beredskap finansieras av bidragsintäkter. Intäkterna minskade som en följd av att verksamheten hade lägre aktivitet.

Tabell 4 Verksamhetens intäkter, övriga intäkter, tkr

	2016*	%	2015	%	2014	%
Tillsyn	8 259	9	10 239	10	9 154	7
Regelgivning	48	0	487	1	507	1
Tillståndsprovning	84 088	87	79 191	77	96 835	80
Samordning mot penningtvätt	1	0	11	0	17	0
Finansiell folkbildning	2	0	17	0	17	0
Finansmarknadsstatistik	0	0	2	0	2	0
Verksamhet inom samhällskydd och beredskap	2 184	2	12 588	12	15 213	12
BFN	1 865	2	-	-	-	-
Totalt	96 447	100	102 535	100	121 745	100

*Intäkter från BFN redovisades 2015 och 2014 som indirekta intäkter och fördelades på de olika verksamheterna. Intäkterna redovisas separat från 2016.

Källa: Agresso

Intäkter av anslag

FI:s verksamhet finansierades till 84 procent med anslag. Avräkningen mot anslag ökade med cirka 50 miljoner kronor jämfört med 2015. Ökningen förklaras främst av anslagsökningar om cirka 35 miljoner kronor för att stärka tillsynen och ökade EU-avgifter, samt ett något lägre utfall 2015.

Förvaltningsanslaget finansierar verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. 2016 användes motsvarande 100,6 procent av årets tilldelade medel. Det innebär att ett anslagssparande från tidigare år om 10,5 miljoner kronor förs vidare till 2017.

Samordning av åtgärder mot penningtvätt finansieras med en egen anslagspost. Utfallet 2016 var 3,5 miljoner kronor. 0,15 miljoner kronor (3 procent) tas med som sparande till 2017.

Anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter ökade jämfört med 2015. Tillsynsmyndigheterna befinner sig i en uppbyggnadsfas varför kostnaderna ökar successivt. Avgifterna är svårbedömda eftersom de kan ändras under året till följd av beslut inom EU och förändringar av kronans kurs mot euron. Anslagssparandet får inte tas med till 2017.

Enligt FI:s instruktion upplåter FI lokaler och utför administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden (BFN) utifrån en överenskommelse mellan myndigheterna. För 2016 angavs i avtalet ett maxbelopp som kunde faktureras. De kostnader som inte fakturerats förs mot FI:s anslag. Inför 2017 har avtalet ändrats så att alla kostnader faktureras.

Tabell 5 Verksamhetens intäkter, intäkter av anslag, tkr

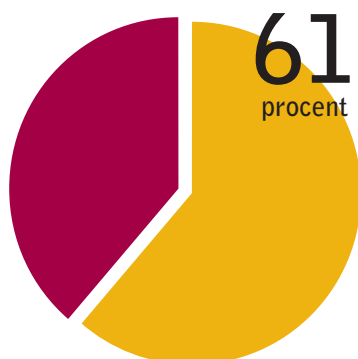
	2016	2015	2014
Tillsyn	358 250	314 999	268 149
Regelgivning	107 203	103 925	112 848
Tillståndsprövning	-	-	-
Samordning mot penningtvätt	3 501	5 030	4 654
Finansiell folkbildning	7 486	6 167	7 294
Finansmarknadsstatistik	15 481	14 073	13 747
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	10 731	8 565	8 068
Verksamhet inom samhällskydd och beredskap	-	-	-
BFN *	681	-	-
Totalt	503 333	452 759	414 760

* Intäkter från BFN redovisades 2015 och 2014 som indirekta intäkter och fördelades på de olika verksamheterna. Intäkterna redovisas separat från 2016.

Källa: Agresso

Tillsyn

**Diagram 2: Kostnad för tillsyn
i förhållande till FI:s totala kostnader**

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet. Redovisning ska även lämnas för hur tillsynen fördelas på olika

typer av tillsynsinsatser och på olika typer av företagskategorier. Av redovisningen ska det också för varje företagskategori framgå hur stor andel av företagen som blir föremål för någon tillsynsinsats under året. Vidare ska arbetet med att öka insatserna av finansiell tillsyn redovisas samt hur stor del som använts till finansiell tillsyn av de ytterligare 33 000 tkr som anvisats under 2016.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisning av antalet beslutade sanktioner uppdelat på olika regler.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI bedriver tillsyn över företagen på finansmarknaden. Tillsynen är ett av FI:s huvudverktyg i arbetet för ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader, och som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. FI bedriver tillsyn bland annat genom löpande analys av inrapporterad data och annan information, riskbedömningar, undersökningar och andra kontakter med företagen. De slutsatser tillsynsaktiviteterna resulterar i kommuniceras vanligen i dialog med de berörda företagen. Om det finns viktiga brister i företagens sätt att arbeta, utifrån de mål FI har att verka för, ingriper FI genom att ställa uttryckliga krav på förändringar. Om bristerna bedöms vara allvarliga kan FI också tillgripa sanktioner mot enskilda företag.

FI tar regelbundet in uppgifter från de finansiella företagen och genomför olika tillsynsinsatser. Insatserna är olika till inriktning och omfattning beroende på verksamhetens karaktär och dess betydelse utifrån de mål som FI har att verka för.

Tillsynen ska vara riskbaserad, det vill säga prioriteras utifrån vilka effekter – för det finansiella systemet, för konsumenter eller för samhälls ekonomin i stort – som problem i ett företag eller en viss aktivitet kan få. Tillsynen ska samtidigt vara heltäckande, i meningen att samtliga de cirka 1 700 företag som verkar på basis av ett tillstånd från FI² förutom att uppfylla de krav som ställs på en löpande rapportering till FI, ska bli föremål för någon form av tillsynsinsats, sett över en viss tidsperiod. Här har målet varit att varje företag ska omfattas av minst en riktad tillsynsinsats under loppet av en treårsperiod. Att etablera en miniminivå för tillsyn är viktigt för att tydliggöra att regler gäller lika för alla och att tillsynen är en realitet för alla företag som FI har gett tillstånd att verka på marknaden.

Utöver tillsynen av de finansiella företagen, har FI i uppgift att övervaka vissa specifika funktioner och förhållanden på finansmarknaderna. Det

² På den svenska marknaden finns betydligt fler – cirka 25 000 - aktiva aktörer än de som arbetar under FI:s tillstånd (se avsnittet om heltäckande tillsyn)

gäller frågor kring marknadsinformation från företag som handlas på börser och andra marknadsplatser, granskning av prospekt, och om att utreda och beivra olika former av marknadsmissbruk. FI har inte något tillsynsansvar för de icke-finansiella börsbolagens huvudverksamheter, men handeln i dessa företags aktier och obligationer såväl som deras hantering av finansiell information i form av prospekt, finansiella rapporter och annan kurspåverkande information, är viktiga för väl fungerande värdepappersmarknader. Dessa företag omfattas därför av vissa av de finansiella regelverken och därför även av viss specifik tillsyn. Det handlar därmed om regelverk som omfattar en betydligt vidare krets av aktörer än de finansiella företagen.

I rapporten "Stabiliteten i det finansiella systemet" redovisar FI två gånger per år sin bedömning av stabiliteten i det finansiella systemet och eventuella finansiella obalanser i svensk ekonomi. FI lämnar sin syn på de sårbarheter som finns i det svenska systemet och hur dessa sårbarheter kan innebära problem för finansiell och ekonomisk stabilitet. FI redogör också för de åtgärder som vidtagits för att minska sårbarheterna och vad som kan behöva göras framöver. I 2016 års rapporter, FI dnr 16-5491 och 16-17667, gjorde FI bedömningen att motståndskraften i det svenska finansiella systemet är tillfredsställande men att vissa sårbarheter kvarstår. Det amorteringskrav som FI infört bedöms ha haft en dämpande effekt, men riskerna med utvecklingen på bostadsmarknaden och hushållens höga skuldsättning är fortsatt förhöjda. Det kan därför inte uteslutas att ytterligare åtgärder kan bli nödvändiga. I den sista rapporten för året betonades därutöver att kombinationen av låga räntor och relativt stark ekonomisk tillväxt, kan driva fram ökade risker.

Antalet timmar som FI lägger på tillsyn har ökat med drygt fem procent jämfört med föregående år. Mellan 2014 och 2015 var ökningen 11 procent. Den löpande tillsynen står för nästan hälften av den totalt arbetade tiden för tillsyn. Under 2016 har antalet timmar i den löpande tillsynen samt system- och metodutveckling ökat medan de andra aktiviteterna har minskat i förhållande till föregående år.

Tabell 6 Tid och kostnad för tillsyn, tkr

	2016		2015***		2014***	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Finansiell analys	37 777	49 468	46 779	63 332	49 075	62 757
Löpande tillsyn	118 704	142 283	89 562	121 254	74 067	94 339
Undersökningar	29 551	36 442	51 998	70 397	47 444	61 049
Sanktioner och ingripande	7 106	8 565	11 750	15 908	12 400	15 857
Internationellt arbete	16 563	23 563	22 813	30 885	23 472	30 017
System- och metodutveckling	29 545	44 875	17 330	23 462	10 388	13 284
Systemförvaltning och drift**	13 939	61 164	-	-	-	-
Totalt tillsyn	253 185	366 360	240 232	325 238	216 846	277 303

* Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna. Nettokostnader redovisas från 2016.

**Timmar och kostnader för systemförvaltning och drift redovisades 2015 och 2014 som indirekta och fördelades på de olika verksamheterna. Timmar och kostnaderna redovisas separat från 2016.

***Fördelningen av kostnader har räknats om för 2015 och 2014. Tidigare redovisades kostnader för utbildning separat men från 2016 redovisas det som indirekta kostnader och fördelas på de olika verksamheterna.

Källa: Agresso

PRESTATIONER

Med prestationer för tillsynen menas tillsynsaktiviteter som resulterat i att företaget (eller personen) mottagit ett beslut eller att FI publicerat en rapport. Slutsatser på basis av antalet prestationer ska dras med försiktighet, eftersom komplexiteten i olika slags prestationer kan skifta betydligt.

Varje år publiceras tillsynsrapporter för FI:s olika verksamheter³, syftet är att ge en bredare bild över FI:s tillsynsarbete, bland annat de aktuella frågeställningar som står i fokus hos respektive verksamhetsområde och hur tillsynsmetoden ser ut och utvecklas.

FI fortsatte också att publicera rapporter inom ramen för rapportserien FI-analys som introducerades 2015. I denna serie presenteras utredningar och analyser av frågor som är av betydelse för FI:s ansvarsområde. Tre FI-analyser publicerades under 2016.

TABELL 7 Prestationer för tillsyn, antal

Prestationer	2016	2015	2014
Rapport av finansiell analys	16	13	9
Resultat av tillsynsundersökningar	928	834	799
- varav beslut om sanktion och särskild avgift	172	183	209
- varav övriga beslut	756	651	590

Källa: Platina

FI:s utveckling av strategier och processer

FI introducerade under 2014 en strategi för riskbaserad tillsyn. Strategin betonar att effektivt förebyggande arbete kräver att FI identifierar de hot och risker som kan skapa problem samt på vilket sätt problemen kan uppenbara sig. Detta bildar utgångspunkten för planering och prioritering av riskbaserad och proaktiv tillsyn. Den riskbaserade tillsynen hindrar inte att FI även löpande behöver följa upp olika förhållanden som definierats i olika regelverk, exempelvis att kraven på kapitaltäckning är uppfyllda. FI måste också kunna agera när incidenter inträffar på finansmarknaderna. Men om tillsynsarbetet skulle domineras av regelstyrda aktiviteter och akuta ärenden finns en risk att tillsynen tappar såväl överblick som framåtblick och inte förmår uppfylla sin förebyggande funktion. Även om långtifrån allt tillsynsarbete kan vara riskbaserat, i den mening som beskrivits, behöver det riskbaserade synsättet därför vara en grundläggande utgångspunkt.

Baserat på den övergripande strategin för riskbaserad tillsyn arbetade FI under 2016 vidare med att bredda och fördjupa utvecklingen av tillsynspolicyn, både vad avser strategi och process, och både på övergripande nivå och inom de enskilda verksamhetsområdena

FSAP

Internationella valutafonden (IMF) genomförde en granskning av den svenska finansiella sektorn genom det så kallade Financial Assessment Program (FSAP) under 2016. FSAP-gruppen besökte Sverige vid två tillfällen. Inför besöken lämnade FI omfattande underlag och data samt översatta dokument till IMF. I den rapport som presenterades den 17 november gav IMF 20 rekommendationer till Sverige för att hantera risker och brister som identifierats. Drygt hälften av dem riktar sig till FI eller till FI i kombination med andra myndigheter. IMF identifierade exempelvis risker med hushållens ökande skulder och påtalade att FI bör tilldelas ökade resurser.

³ Tillsynen över den svenska värdepappersmarknaden, Tillsynen av försäkringsföretagen och Tillsynen över bankerna och kreditmarknadsföretagen

FI:s stabilitetsuppdrag

Finansiell stabilitet innebär att det finansiella systemet kan upprätthålla sina grundläggande funktioner under skiftande ekonomiska förutsättningar. Utöver god motståndskraft i det finansiella systemet har FI tilldelats ett ansvar för att motverka obalanser på kreditmarknaden. Syftet med FI:s arbete är att motverka att utvecklingen i det finansiella systemet orsakar makroekonomiska störningar, störningar som således kan uppkomma även om det finansiella systemet som sådant är stabilt.

Den diskussion som fortsatt under 2016 när det gäller riskerna med hushållens skuldsättning och de åtgärder som vidtagits i detta sammanhang, är exempel på FI:s arbete utifrån det vidgade uppdraget. FI har också genomfört och aviserat ett flertal åtgärder för att minska de sårbarheter hushållens skuldsättning och bostadsmarknaden är förknippade med, inklusive det så kallade bolånetaket 2010.

Efter det att FI fick sitt utvidgade stabilitetsuppdrag har det dock uppstått oklarheter om vilka konkreta befogenheter myndigheten ska anses ha för att vidta åtgärder. Detta blev tydligt 2015 då FI hade avsikten att införa ett amorteringskrav, på nya bolån, och där några remissinstanser ifrågasatte om FI kunde anses ha bemyndigande att vidta sådana åtgärder. FI gjorde då bedömningen att detta behövde förtydligas, varefter regeringen, i samverkan med oppositionen, formulerade ett mandat som gav FI möjlighet att under 2016 införa ett amorteringskrav. FI har i olika sammanhang påpekat behovet av bredare befogenheter att kunna tillgripa inte bara amorteringskrav utan flera olika typer av kreditmarknadsstabiliserande åtgärder, om och när behov uppstår. Utan bemyndigande att kunna ingripa med de olika åtgärder som kan behövas i olika lägen, begränsas möjligheterna att kunna stävja riskerna för obalanser på kreditmarknaden. Det finns nu bred politisk enighet om att åtgärda detta. En proposition väntas bli klar och lämnas till riksdagen i september 2017.

Heltäckande tillsyn

FI har fram till och med 2016 haft som mål att alla de cirka 1 700 företag för vilka FI har gett verksamhetstillstånd ska bli föremål för minst en tillsynsinsats under en treårsperiod. På den svenska finansmarknaden finns dock betydligt fler – drygt 25 000 – aktörer än de som verkar på basis av ett tillstånd från FI. Det handlar främst om utländska finansiella företag och fonder (varav åtskilliga inte har någon fast etablering i Sverige) där det primära tillsynsansvaret ligger hos respektive hemlands tillsynsmyndighet. FI:s möjligheter att påverka och ingripa mot dessa företag är i huvudsak indirekt, via hemlandets tillsynsmyndighet. En andra betydande grupp där FI inte ger tillstånd och inte har något direkt tillsynsansvar är företag (och enskilda) som agerar som ombud för ett annat företag, som i sin tur har tillstånd från FI. FI kan då i huvudsak bara agera via det företag som är ombudets uppdragsgivare.⁴

I tabellerna 8–9 visas utfallet för FI:s så kallade heltäckande tillsyn. För dessa tabeller finns en särskild modell för redovisning som beskrivs i rapporten Återrapportering av tillsynsinsatser, FI dnr 17-509.

I urvalet ingår samtliga företag med tillstånd från FI förutom företag

⁴ Därutöver finns en mindre grupp företag som betecknas som "registrerade" och som inte behöver något tillstånd för sin verksamhet, vare sig av FI eller av någon utländsk tillsynsmyndighet, och inte heller är föremål för tillsyn. Dock ska FI göra vissa kontroller, bland annat att företagen uppfyller bestämmelserna rörande penningtvätt.

som på grund av sin begränsade storlek har undantagits från regelverket, exempelvis så kallade kreatursförsäkringsföreningar. Betaltjänsteleverantörer och utgivare av elektroniska pengar ingår, men inte företag som är enbart registrerade hos FI som inlåningsföretag.

Endast vissa typer av tillstånd som innehåller godkännanden av interna modeller för kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och motpartsrisker samt ägarprövningar med ett tillsynsvärde ingår i urvalet. Undersökningarna som redovisas i tabellen motsvarar inte samtliga tillsynsundersökningar som resulterat i ett beslut enligt prestationstabellen.

Med sanktioner avses publicerade ingripanden som FI:s styrelse har fattat beslut om. Om bolaget exempelvis har upphört under mätperioden kan det få betydelse för antalet sanktioner som redovisas här.

Under perioden 2014–2016 har FI till stor del lyckats med målsättningen om en heltäckande tillsyn. För flertalet företagskategorier, i synnerhet de som har en stor kundkrets och stor samhällsekonomisk betydelse, är resultatet hundra eller nära hundra procent. Några grupper företag visar dock klart lägre siffror. Det kan dock noteras att i två av dessa har tillsynsaktiviteten ökat väsentligt under 2016, även om inte målet uppnåtts.

TABELL 8. Andel företag som blivit föremål för tillsynsaktiviteter under året respektive under en treårsperiod

Företagskategori	Antal företag (2016)	Andel företag som träffats av en aktivitet (%)			Andel företag som träffats av en aktivitet under en treårsperiod (%)		
		2016	2015	2014	2014– 2016	2013– 2015	2012– 2014
År							
Banker	43	79	100	54	98	100	95
Sparbanker	47	100	100	42	100	100	100
Kreditmarknadsföretag	34	32	80	40	82	94	81
Livförsäkringsföretag	28	100	96	55	100	96	97
Skadeförsäkringsföretag	122	100	91	49	100	96	89
Fondförsäkringsföretag	8	100	100	11	100	100	100
Tjänstepensionsinstitut	11	18	100	9	100	100	9
Värdepappersbolag	110	35	6	98	46	89	98
Fondbolag	40	48	21	76	93	95	93
AIF-förvaltare	60	27	9	52	50	72	65
Marknadsplatser och clearingföretag	5	60	100	50	100	100	83
Betal- och e-penningföretag	109	1	4	2	3	13	9
Konsumentkreditinstitut	73	1	9	0	7	11	0
Försäkringsförmedlare	1 049	39	0	6	39	11	26

Källa: Platina

TABELL 9 Antal företag som blivit föremål för tillsynsaktiviteter under en treårsperiod uppdelat på år och aktivitetstyp

Företagskategori	Aktiviteter											
	Undersökningar			Översyns- och utvärderingsprocesser			Tillstånd			Sanktioner		
År	2014-2016	2013-2015	2012-2014	2014-2016	2013-2015	2012-2014	2014-2016	2013-2015	2012-2014	2014-2016	2013-2015	2012-2014
Banker	42	41	37	21	25	36	12	14	15	4	5	5
Sparbanker	47	47	36	11	26	48	0	2	2	0	0	1
Kreditmarknadsföretag	26	33	32	8	11	21	12	11	11	1	1	1
Livförsäkringsföretag	28	27	30	25	23	4	2	5	6	0	0	0
Skadeförsäkringsföretag	121	122	114	90	76	0	14	16	15	2	1	2
Fondförsäkringsföretag	8	9	9	8	8	0	1	1	0	0	0	0
Tjänstepensionsinstitut	11	11	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Värdepappersbolag	45	97	112	2	2	12	8	15	28	0	4	6
Fondbolag	37	40	50	0	0	0	2	3	4	0	0	0
AIF-förvaltare	29	39	15	0	0	1	2	1	1	0	0	0
Marknadsplatser och clearingföretag	5	5	4	1	0	0	2	2	2	2	0	0
Betal- och e-penningföretag	3	12	8	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Konsumentkredit-institut	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Försäkringsförmedlare	412	113	269	0	0	0	1	0	0	0	1	4
Summa	819	601	716	167	172	123	56	70	85	9	12	19

Källa: Platina

BANKOMRÅDET

Verksamheten på bankområdet 2016 präglades av genomförande av s.k. översyns- och utvärderingsprocess för de tio största bankerna, arbete med Nordeas ansökan om att övergå till filialstruktur och IMF:s utvärdering i form av FSAP. Vidare fattades för första gången gemensamma beslut på återhämtningsplaner i tillsynskollegierna.

Översyns och utvärderingsprocesser

FI genomförde under 2016 översyns- och utvärderingsprocesser som innebär fördjupade risk- och kapitalbedömningar av de tio största bankerna och ytterligare tio andra institut. Undersökningen av de fyra storbankerna som har gränsöverskridande verksamhet genomfördes i samarbete med övriga tillsynsmyndigheter där bankerna är verksamma. För dessa banker görs riskuppföljningsmöten samt djupgående analyser kvartalsvis, i kombination med möten med bankernas ledning och riskspecialister.

Stresstester

Stresstester är en del av den fördjupade analysen för att testa bankernas motståndskraft mot finansiell påfrestning. FI medverkade i Europeiska bankmyndighetens (Eba) stresstest på de 51 största europeiska bankernas motståndskraft. Ebas stresstest visar att de svenska storbankernas motståndskraft mot kraftiga störningar i omvärlden är god.

I augusti, 2016 publicerade FI en promemoria som redogör för vilken stresstestmetod som myndigheten kommer att använda för att bedöma storleken på kapitalplaneringsbufferten för de största instituten som sedan kommer att användas som en del av översyns- och utvärderingsprocessen. Bedömningen kommer att göras årligen.

Återhämtningsplaner

I och med direktivet (2014/59/EU av den 15 maj 2014) om återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersbolag fick FI i uppgift att granska företagens återhämtningsplaner och vid finansiella påfrestningar kräva att företagen vidtar vissa åtgärder. Under 2016 har FI granskat återhämtningsplaner för fyra storbanker. FI och tillsynskollegierna fann att återhämtningsplanerna innehöll ett brett spektrum av åtgärder, som om de implementeras i tid, kan återställa institutens kapital- och likviditetssituationen. Däremot fanns det brister i de styrnings- och eskaleringsprocesser som ska säkerställa att åtgärderna vidtas i tillräckligt god tid för att uppnå önskad effekt. Likaså saknade planerna tillräckligt utförliga konsekvensanalyser av de olika åtgärderna. Institutet ombads därför att revidera sina planer med avseende på detta.

Bolåneundersökning

Den årliga bolåneundersökningen fokuserade på olika aspekter av kreditriskhantering i samband med bostadsutlåning. Den är även en del i FI:s analyser av utvecklingen på bolånemarknaden. Undersökningen som avslutades under 2016 gjordes på storbankerna samt fyra andra institut. Undersökningen visade att hushållen generellt lånar allt mer i förhållande till sina inkomster. Trots detta har hushållen marginaler för att klara sina betalningar.

Nordeas filialisering

FI gav under året tillstånd till Nordea att omvandla sina nordiska dotterbanker till filialer. Beslutet grundas på FI:s bedömning att riskerna för allmänintresset eller fordringsägarna inte ökar i och med omvandlingen. Omvandlingen genomfördes i och med årsskiftet 2016/2017 och innebär att FI får ett större ansvar, både vad gäller tillsyn och vid en eventuell krissituation.

Granskning av företagens riskvikter

Under 2016 aviserade FI att den samlade kapitalbedömningen kommer att innehålla bedömningar av till exempel hur löptider och förlustsannolikheter (PD) bör behandlas i kapitalkravsberäkningen. Metoderna skärper kraven på hur interna modeller ska beräknas och hur de kan tillämpas av bankerna när det gäller företagsutlåning. Detta har lett till att kapitalkrav för dessa exponeringar har ökat.

Övriga tillsynsinsatser

FI utövar även tillsyn över utgivarna av säkerställda obligationer, i huvudsak bolåneinstitut. Marknaden för säkerställda obligationer är viktig för det svenska finansiella systemet och FI har därför under året haft ett stort fokus på den marknaden.

Värdepapperisering kan ge upphov till risker som inte beaktas i nuvarande regelverk. Därför remitterade FI ett förslag till metod för att bedöma bankers kapitalkrav inom pelare 2 för återflödesrisk i samband med värdepapperiseringar.

När det gäller företagens operativa risker relaterade till it genomförde FI under året fördjupade tillsynsinsatser, inklusive en omfattande platsundersökning. Tillsynsinsatserna gjordes i samarbete med tillsynsmyndigheter i andra länder där företagen är etablerade.

FÖRSÄKRINGSOMRÅDET

Det låga ränteläget utgjorde även under 2016 en strategisk utmaning för försäkringsbolagen. Därtill genomfördes viktiga regelverksförändringar.

Övergången till Solvens 2 innebär en rad utmaningar för såväl FI som företagen under tillsyn, både vad gäller arbetssätt och regeltolkningar. Särskilt den omfattande inrapporteringen medförde mycket arbete för FI på grund av låg kvalitet på inrapporterade data. Förbättringar av kvaliteten har skett, men arbete kvarstår.

Stresstester

Under 2016 deltog utvalda svenska försäkringsföretag i två olika stresstester, dels europeiska stresstester i regi av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten Eiopa, dels svenska stresstester som en del av FSAP. Sammanfattningsvis framstår svenska företag generellt sett som finansiellt starka, även om det finns vissa betydande risker, i första hand kopplade till långvarigt låga räntor kombinerat med oro på aktie- och marknaderna.

Brister i Solvens 2-rapporteringen

Implementeringen av Solvens 2 har medfört stora utmaningar för såväl försäkringsföretag som tillsynsmyndigheter. Inte minst de nya kraven på rapportering är omfattande. Detta avspeglades i den kvantitativa rapporteringen som under året uppvisade stora brister, framför allt avseende tillgångar. Det försvårar FI:s möjlighet att göra analyser och bedriva en god tillsyn. Dålig kvalitet i rapporteringen kan också vara ett tecken på att ett företag inte har tillräcklig kännedom om och kontroll över de risker som det är utsatt för och därmed försämra möjligheterna för dem att agera i tid. Bristerna i rapporteringen kan delvis hänföras till oklarheter i definitioner och möjligheter till olika tolkningar. Genom bland annat kommunikation med företagen och publicering av förtydliganden försöker FI underlätta i detta avseende.

En stor del av bristerna i rapporteringen har dock utgjorts av saknade eller uppenbart felaktiga data. Dessa brister är i huvudsak företagens ansvar och bör successivt kunna reduceras framöver, bland annat genom fler valideringskontroller av FI och ökad återkoppling till företagen. FI förväntar sig också att företagen fortlöpande arbetar med att förbättra datakvaliteten, säkerställa bra rapporteringsrutiner och se över styrningen och kontrollen av de interna rapporteringsrutinerna. Detta kommer att följas upp genom en enkätundersökning kring styrdokument och processer för rapportering under kommande år.

Granskning av företagens egna risk- och solvensbedömningar, Orsa

FI har under förberedelseperioden inför Solvens 2 haft företagens egna risk- och solvensbedömningar, Orsa, som ett fokusområde för tillsynen. Processen är kritisk av flera anledningar, inte minst för att den innebär att ett företag, utöver att beräkna kapitalkraven enligt regelverket, ska göra en egen bedömning av sin solvenssituation. Eftersom Orsa ska utgöra en central del av ett försäkringsföretags styrning kan brister leda till felaktiga beslut och i slutändan innebära att företaget inte kan uppfylla sina åtaganden.

FI:s granskning visar att Orsa-rapporterna generellt är bättre än tidigare års rapporter av framåtblickande bedömning av egna risker. Trots förbättringarna finns det dock alltför många brister i många fall. Det är många gånger ottydligt vad ett företags bedömning av det egna solvensbehovet är och vad som ligger till grund för bedömningen. Även om företagens stresstester av de egna prognoserna förbättrats är det ofta ottydligt hur resultaten har påverkat solvensbedömningen. Vidare utgår vissa företag i sina bedömningar av solvensbehovet från kapitalkraven i regelverket och inte från de risker som de är, eller kan bli, exponerade för. FI konstaterar

att detta inte är tillräckligt för att uppfylla kraven på en Orsa-rapport då den ska innefatta en tydlig koppling mellan riskprofilen och solvensbedömningen.

Undersökning om försäkringsföretagens beredskapsplaner

Under 2016 genomförde FI en enkätundersökning om försäkringsföretagens beredskapsplaner, uppdragsavtal inom it-verksamheten och it-incidenter. Undersökningen visade att försäkringsföretagen överlag har heltäckande beredskapsplaner men att tjänsteleverantörerna behöver involveras mer i framtagande och test av planerna. Undersökningen visade också att de mest frekventa it-incidenterna inträffar i företagens tekniska infrastruktur och då ofta påverkar viktiga arbetsuppgifter. Jämfört med incidenter i infrastrukturen inträffar incidenter som beror på skadlig kod relativt sällan men var fjärde sådan incident får ändå allvarliga konsekvenser för försäkringsföretaget. Eftersom antalet cyberattacker ökar drastiskt från år till år kommer FI:s tillsyn av cyberrisker under 2017 att lägga stor vikt vid försäkringsföretagens skyddsåtgärder.

Undersökning kontributionsprincipen

I livförsäkringsbolag som bedrivs enligt ömsesidiga principer ska det överskott som uppstår i verksamheten fördelas till försäkringstagarna utifrån hur varje försäkringstagare har bidragit till överskottet. Detta kallas för kontributionsprincipen. FI undersökte under året de principer som ligger till grund för fastställandet av återbäringsräntan hos de livförsäkringsföretag som tillämpar en utjämnad återbäringsränta. FI tittade främst på hur företagen beskriver sina metoder och rutiner för fastställande av återbäringsräntan i de försäkringstekniska riktlinjerna och de försäkringstekniska beräkningsunderlagen. Utifrån svaren kan FI konstatera att det är svårt att få en tydlig bild av hur återbäringsräntan fastställs. En återkoppling till bolagen med begäran om att de ska förtydliga sina beskrivningar kommer att ske.

Tillämpning av övergångsreglering för tjänstepensionsverksamhet

FI har granskat de underlag avseende uppdelningen mellan övrig liv- och tjänstepensionsverksamhet som har begärts in från de försäkringsföretag som tillämpar övergångsregleringen för tjänstepension i Solvens 2-regelverket. FI kan konstatera att företag har gjort väsentligt skilda tolkningar av metodtexten till Försäkringsrörelselagen för separationen mellan övrig liv- och tjänstepensionsverksamheten. FI har utifrån dessa resultat startat undersökningar för att granska företagens principer och dokumentationen av uppdelningen av tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet. FI kan även konstatera att det finns ett behov att förtydliga hur separationen mellan övrig liv- och tjänstepensionsverksamheten ska göras.

MARKNADSOMRÅDET

Tillsynen av värdepappersmarknaden präglades under 2016 av ett stort antal noteringar vilket resulterade i en hög belastning för granskningar av prospekt. I juli trädde en ny marknadsmissbruksförordning i kraft. Den ställer ökade krav på marknadsaktörer och ändrar även FI:s tillsyn av handeln. I tillsynen arbetade FI särskilt med riskerna inom finansiell infrastruktur och företagens åtgärder för att förhindra att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Värdepappersmarknadens infrastrukturföretag – handelsplatser, clearing och avveckling

FI ansvarar genom sin tillsyn för att marknadsaktörernas marknadsövervakning lever upp till de krav som lagar, regler och riktlinjer ställer. FI bedriver därför löpande tillsyn av handelsplatsernas marknadsövervakning. Dessutom gör FI riktade undersökningar. Under året bedrevs tillsyn genom kvartalsvisa möten med marknadsplatserna. Inga indikationer har vid denna tillsyn visat på en för låg nivå på marknadsövervakningen. FI undersöker också att värdepappersbolag och banker har marknadsövervakning i enlighet med de regler som finns.

Tillsynen av börsbolagen består i att övervaka insyns- och flaggningsrapportering, loggbokshantering, lagring av bolagens informationsgivning samt övervakning av bolagens finansiella rapporter (redovisningstillsyn).

Den 3 juli 2016 ändrades reglerna om insynsrapportering. FI tog emot drygt 3 700 anmälningar om ändrat innehav från insynspersoner enligt de gamla reglerna, anmälningar som gäller drygt 5 600 transaktioner. Antalet transaktioner som anmälts enligt de nya reglerna uppgår till cirka 4 650. Under året har drygt 1 050 anmälningar av större innehavsförändringar (flaggningar) offentliggjorts. FI bedriver såväl löpande tillsyn som tillsyn genom stickprovsundersökningar för att se till att dessa regler följs. Undersökningarna bidrar även till att öka medvetenheten hos insynspersoner och börsbolag.

Genom blankningsförordningen har FI till uppgift att ta emot och publicera vissa blankningspositioner, samt att granska anmälningar från marknadsaktörer som sökt undantag som marknadsgaranter eller auktoriserade återförsäljare. Undantagen ges per finansiellt instrument. Sverige är ett av de EU-länder som har medgivit undantag för flest antal instrument.

FI har ansvaret för samordningen av den svenska redovisningstillsynen. Detta innebär löpande kontakt med de reglerade marknaderna som bedriver tillsynen av de finansiella rapporter som upprättas av de bolag som är noterade på börsens reglerade marknader. FI deltar i det europeiska samarbetet för redovisningstillsyn inom Esma. FI har rapporterat till Esma att den svenska redovisningstillsynen granskat 80 bolag som resulterat i 16 åtgärder under året.

Penningtvätt och finansiering av terrorism

FI avslutade under året en uppföljning av de två storbanker som gavs en sanktion 2015 för brister i efterlevnaden av regelverket för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism i syfte att se till att de vidtagit korrekta och effektiva åtgärder. FI kommer under 2017 att påbörja undersökningar för att granska om storbankernas åtgärder är tillräckliga. Vidare inleddes tillsynsundersökningar på fyra fristående sparbanker under hösten. FI har vidare fortsatt att arbeta med undersökningar relaterade till valutaväxlare och ett utländskt betalningsinstitut. Det utländska betalningsinstitutet som FI undersökte vidtog under året åtgärder som ledde till att FI beslutade att avsluta ärendet.

KONSUMENTSKYDDET

Tillsynen på konsumentområdet omfattar ett brett spektrum av frågor. En fråga som var särskilt uppmärksammas 2016 rör aktiv och passiv förvaltning där avsaknad av tydliga regler komplicerade hanteringen. Hur

digitalisering och ny teknologi som till exempel automatiserad rådgivning ska hanteras inom befintligt regelverk har också varit en viktig fråga. I syfte att verka för ett högt konsumentskydd författade FI under året ett antal rapporter om aktuella ämnen inom konsumentskydd. FI förde under året också en löpande dialog med branschen.

Aktiv och passiv förvaltning

FI har genomfört en granskning av 25 Sverigefonder. Undersökningen syftade till att kartlägga fondernas avgifter, aktivitet, informationsgivning, avkastning före och efter avgifter jämfört med ett relevant börsindex (SIXPRX). Undersökningens fokus var att kontrollera hur dessa faktorer förändrats sedan FI:s förra granskning 2013. FI kunde konstatera att avgifterna gått ned, aktiviteten ökat och informationsgivningen förbättrats i viss utsträckning. Vidare konstaterades att avgiften i många fall var avgörande för fondernas möjlighet att överträffa SIXPRX. Undersökningen avslutades genom ett FI-forum där FI redovisade sina förväntningar på att bolagen fortsätter förbättra sin hantering.

Likviditetsrisker

FI har undersökt hur fem fondbolag hanterar likviditetsrisker i företagsobligationsfonder. Bakgrunden är dels att UCITS-regelverket inte tydligt definierar hur hantering av likviditetsrisker bör ske, dels att FI tidigare konstaterat att likviditeten sjunkit märkbart på företagsobligationsmarknaden. Syftet var att kontrollera hur fondbolagen hanterade detta och att den förändrade situationen inte riskerar att äventyra andelsägarnas intressen och möjligheten att behandla alla andelsägare lika vid inlösen. FI kunde konstatera att hanteringen av likviditetsrisker skiljde sig mellan bolagen och inte i alla fall var tillfredsställande. Då frågan om likviditetsrisker inom kapitalförvaltning även uppmärksammats internationellt så har FI valt att delta i en grupp inom ESRB som arbetar med dessa frågor. Syftet är att utveckla tillsynsarbete och kommunikation mot marknaden när det gäller FI:s syn på en god hantering av likviditetsrisker i fonder.

Utlagd verksamhet (regelefterlevnads- och riskfunktioner)

FI slutförde en undersökning av 30 fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder och värdepappersbolag. Undersökningen syftade bland annat till att kontrollera att bolagen vidtar åtgärder för att kontrollera funktionernas kunskap och kompetens innan de anlitas. Det konstaterades att de flesta bolagen gjorde en löpande uppföljning av de utlagda funktionerna. FI:s generella bedömning utifrån enkätsvaren är att de flesta av bolagen följer regelverket. Slutsatserna rapporterades i samband med ett FI-forum.

Rådgivning

FI avslutade under året fyra undersökningar om storbankernas investeringsrådgivning till konsumenter. De fyra storbankerna har en dominerande ställning på rådgivningsmarknaden. Syftet med undersökningarna var att få en mer detaljerad kunskap om hur bankerna genomför och dokumenterar lämplighetsbedömningar i samband med rådgivning, samt att analysera hur bankerna tillvaratar kundernas intressen i rådgivningen. FI konstaterade att bankernas lämplighetsbedömningar behöver stärkas och att de måste säkerställa att ta hänsyn till kundernas intressen. Detta är särskilt viktigt när det avser råd om riskfyllda eller komplexa produkter. Förbättringsbehov identifierades avseende den information om kunden som inhämtas, bankernas ansvar för lämplighetsbedömningen, samt dokumentationen av rådgivningen.

Undersökningarna avslutades med möten med bankerna samt slutsatser där FI kommunicerade sin förväntansbild på bankernas roll i att verka för en sund rådgivning. Under december 2016 hölls uppföljningsmöten med de berörda bankerna för att diskutera de åtgärder som genomförts sedan undersökningen avslutades.

Separation av kunders medel

FI undersökte 19 värdepappersbolag i syfte att kontrollera att värdepappersbolagen separerar kunders medel och finansiella instrument från sina egna tillgångar samt att kartlägga kvalitén i rutiner, avstämningar och kontroller för att säkerställa ett gott konsumentskydd.

FI konstaterade att värdepappersbolagen överlag följer tillämpliga regler och föreskrifter. Dock noterades att det finns områden med förbättringspotential och dessa har förmedlats till berörda bolag. Dessa områden avsåg bland annat att några bolags funktioner för regelefterlevnad inte har lagt ned tillräcklig tid och tillräckliga resurser för övervakning och kontroll.

Konsumentskyddsrapport

FI ska årligen i en särskild rapport till regeringen redogöra för erfarenheter av tillsynsarbetet avseende konsumentskydd, lämna en bedömning av riskerna för konsumenterna inom det finansiella området, ange de åtgärder som vidtagits eller kan komma att vidtas för att stärka konsumentskyddet samt redogöra för behovet av utveckling av regler på området. Rapporten Konsumentskyddet på finansmarknaden, FI dnr 16-7115, publicerades i maj 2016. Rapporten lyfte fram tre prioriterade risker som FI arbetar för att minska. Det handlar om att konsumtionslån leder till överskuldssättning, att konsumenter får råd om finansiella produkter som inte är lämpliga utifrån deras behov eller förutsättningar samt att fondbolag inte beskriver inriktningen på och aktiviteten i sin fondförvaltning på ett rättvisande sätt.

Övrig tillsyn

FI publicerade en rapport om behovet av oberoende rådgivning på sparandemarknaden mot bakgrund av de problem med provisionsstyrd rådgivning som FI har sett. Den rådgivning som erbjuds styrs ofta av andra incitament än vad som är bäst för kunden. Syftet med rapporten var att presentera slutsatserna från FI:s analys av konsekvenserna av ett brett provisionsförbud.

Branschöverenskommelsen om förbättrad information vid flytt av försäkring med sparandeinslag trädde i kraft i januari. Under hösten har området kartlagt hur denna har implementerats av bolagen och rapporterat detta till regeringen. Rapporten innehöll även information om aktuella flyttavgifter.

FI bjöd i december in representanter från ett antal företag i fintech-branschen för en bred och förutsättningslös diskussion med utgångspunkt i hur konsumentskyddet fortsatt ska värnas, givet de möjligheter och utmaningar utvecklingen inom fintech-området skapar. Bolagen representerade olika delar av branschen med fokus på betaltjänster, gräsrotsfinansiering och automatiserad rådgivning.

FI höll också i december ett FI-forum om automatiserad rådgivning, ett exempel på en av fintech-tjänst frågorna. Syftet var att sprida FI:s erfarenhet av dessa frågor och resonera kring fördelar och risker samt vilka krav som ställs på dessa aktörer. I samband med forumet publicerades också en promemoria på samma tema.

Investeringsbedrägerier

FI varnade under året för 864 oseriösa företag, som verkar på marknaden utan nödvändiga tillstånd. Varningarna är en del av ett internationellt samarbete mellan tillsynsmyndigheter världen över. FI fattade beslut om varning i 24 fall. Övriga varningar har FI mottagit från utländska myndigheter. Totalt fanns 7 093 varningar på FI:s varningslista den 31 december 2016.

Samverkan kring konsumentskydd

FI fick i regleringsbrevet för 2016 i uppdrag att redovisa hur myndigheten samverkat med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

FI har samverkat med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att informera om respektive myndighets planerade aktiviteter och ge information och slutsatser av arbetet. FI får genom dessa samråd tips och information som kan användas i tillsynen. Under 2016 har FI och Konsumentverket haft två övergripande samrådsmöten och FI och Pensionsmyndigheten två övergripande samrådsmöten. Utöver detta har det varit många löpande kontakter och möten.

Inom tillsynen har samverkan främst skett med Konsumentverket inom den delade tillsynen av konsumentkreditföretag och för tillsynen av försäkringsförmedlare. Vidare samarbetar FI med Konsumentverket och Kronofogden inom Konsumentverkets uppdrag mot överskuldsättning, där FI deltar i både styrgrupp och projektgrupp. Fokus för FI i detta projekt är de finansiella företagens agerande mot konsumenter genom tillsyn och reglering samt insatser inom finansiell folkbildning. Flera aktiviteter relaterade till överskuldsättning har genomförts inom FI:s löpande tillsyn och projektet Ekonomismart inom finansiell folkbildning är riktat till unga arbetslösa som är en tydlig målgrupp i förebyggande arbete mot överskuldsättning.

Pensionsmyndigheten och FI har vid samrådsmöten diskuterat olika problem relaterat till premiepensionssystemet. Arbeta kring detta kommer att fortsätta under 2017.

Vid samrådsmötena har FI även informerat om pågående regelarbete inom Eba, Eiopa, Esma och Joint Committee såsom den nya bolånregleringen och nya faktablad för investeringsprodukter enligt EU-förordningen Priips.

FI och Konsumentverket är tillsammans med branschorganisationerna Svenska Bankföreningen, Fondbolagens förening och Svenska Fondhandlarföreningen stiftare och har samverkat i styrelsearbetet i Konsumenternas Bank- och finansbyrå. Tillsammans med Svensk Försäkring har FI stiftat och samverkat i Konsumenternas Försäkringsbyrå. Konsumentbyråerna är viktiga för konsumenterna på finansmarknaden genom att de erbjuder information, jämförelser och vägledning och gör att FI avlastas på ett bra sätt när det gäller löpande information till enskilda konsument. FI har också tillsammans med flera myndigheter och organisationer deltagit i Konsumentverkets upplysningstjänst för konsumenter Hallå konsument.

FI har tillsammans med Konsumentverket deltagit i Myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor och i underärnesgruppen Samverkan ekonomisk utsatthet.

Inom Finansiell folkbildning, som beskrivs separat under Övrig verksamhet, är målet att stärka konsumenternas ställning på finansmarkna-

den. Detta konsumentskyddande arbete har skett i samarbete med andra myndigheter, organisationer och företag. Samarbete inom privatekonomisk utbildning med Konsumentverket har skett bland annat inom projekt riktade till unga i Koll på cashen och Ekonomismart samt till gode män genom kommunala överförmyndare. Samarbete med Pensionsmyndigheten har skett bland annat inom projektet Pensioner och försäkringar riktat till fackförbund och utbildningar riktade till kommunala överförmyndare för att nå gode män. Både Konsumentverket och Pensionsmyndigheten ingår i programrådet för nätverket Gilla Din Ekonomi.

Samverkan mellan myndigheterna fungerar väl och FI upplever att alla inblandade parter är positiva till att samverka.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE TILLSYNSSAMARBETE

FI samarbetar på flera områden med tillsynsmyndigheter i andra länder och det gränsöverskridande samarbetet har blivit alltmer omfattande. Inom EU bildas ett så kallat tillsynskollegium för varje gränsöverskridande finansiellt företag av större betydelse. Kollegiet består av de nationella tillsynsmyndigheter i de länder där företaget har mer betydande verksamhet, med hemlandsmyndigheten som ordförande. FI har ansvaret att leda arbetet inom elva sådana kollegier.

ÄRENDEN ANMÄLDA TILL EKOBROTTSMYNDIGHETEN (EBM)

En av FI:s uppgifter är att upprätthålla förtroendet för den svenska värdepappersmarknaden, dels genom tillämpning av marknadsmissbruksdirektivet, dels genom uppföranderegler. FI lämnade under 2016 över 370 ärenden i vilka det fanns misstankar om marknadsmissbruksbrott till Ekobrottsmyndigheten (EBM).

Anmälningarna till EBM kommer från FI, handelsplatser eller marknadsaktörer. Det totala antalet anmälningar visar en knapp ökning jämfört med tidigare år. Precis som tidigare år avser de nästan uteslutande aktiehandel på reglerade marknader och handelsplattformar.

TABELL 10 Ärenden anmälda till EBM, antal

Anmälda ärenden	2016	2015	2014
Misstänkt insiderbrott	218	197	201
Misstänkt otillbörlig marknadspåverkan	148	143	115
Misstänkt insiderbrott och otillbörlig marknadspåverkan	4	6	
Misstänkt obehörigt röjande av insiderinformation	0	0	3
Summa	370	346	319

Källa: Manuell statistik

RAPPORTERING

Nationella föreskrifter och internationella regelverk ställer krav på regelbunden rapportering av finansiella data till FI. Under året tillkom nya rapporteringskrav för företagen. Den 1 januari 2016 trädde Solvens 2-regelverket i kraft vilket påverkat flertalet försäkringsföretags rapportering till FI. Som beskrivits under avsnittet Försäkring har rapporteringen enligt Solvens 2 haft en hel del brister. En stor del av bristerna har utgjorts av saknade eller felaktiga data. Dessa brister är i huvudsak företagens ansvar och bör successivt kunna reduceras framöver, bland annat genom fler valideringskontroller hos FI och ökad återkoppling till företagen.

Företagen lämnar också en nationell kompletterande tillsynsrapportering som utgör underlag för produktionen av den finansmarknadsstatistik som ingår i Sveriges officiella statistik. Vid halvårsskiftet trädde EU:s marknadsmissbruksförordning i kraft. I samband med detta togs ett nytt inrapporteringsystem för insynsrapportering i produktion.

Utvecklingen av systemstöd för att hantera de nya rapporteringskraven fortsatte under 2016. Parallellt med utveckling av inrapporteringsystemet för insynsrapportering har även arbete med utveckling av ett nytt system för autentiseringslösningar pågått för de olika inrapporteringsystemen som används av externa rapportörer.

Stora delar av den rapportering som följer av EU-regelverken går vidare till de europeiska tillsynsmyndigheterna. System och rutiner har under årets anpassats till en allt större mängd och mer frekvent utrapportering av data.

Inom EU pågår arbete med flera direktiv vilka kommer att påverka företagens rapportering kommande år. FI arbetar fortloppande för att säkerställa system, processer och organisation för att hantera den rapportering som följer av de nya regelverken.

SANKTIONER

Att identifiera och ingripa mot regelöverträdelser, bland annat i form av sanktioner, är en viktig del av FI:s verksamhet, men är inte ett mål utan ett medel. Målet är att förebygga situationer och problem som annars skulle kunna innebära stora kostnader för samhället. Mängden sanktionsbeslut varierar mellan åren och beror på allvaret i de brister som FI påträffar i tillsynen. De flesta sanktionsbesluten, exempelvis särskilda avgifter, fattas av en områdeschef, eller efter delegering av annan. I vissa fall är det FI:s styrelse som fattar beslut om en sanktion. Det gäller de beslut som avser återkallelse av verksamhetstillstånd, varning, erinran eller anmärkning samt straffavgifter och sanktionsavgifter.

Under 2016 beslutade FI:s styrelse om sex sanktioner, vilka redogörs för nedan.

Bestämmelser om erinran har funnits i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden sedan 2007, men det var under 2016 som FI för första gången fattade ett beslut om erinran. Ett företag hade på ett antal punkter åsidosatt bestämmelser om regelbunden finansiell information. Bestämmelserna är viktiga för att investerare och andra intressenter ska kunna bedöma företagets finansiella ställning och utveckling. FI beslutade därför att ge företaget en erinran förenad med straffavgift.⁵

FI beslutade om en varning förenad med straffavgift för ett företag som hade haft stora brister i sin interna styrning och kontroll samt bristande interna regler om hantering av intressekonflikter.⁶ Bristerna bidrog till att företaget under närmare två och ett halvt års tid var försäkringsgivar i försäkringsklasser som inte omfattades av företagets tillstånd att driva försäkringsrörelse.

FI undersökte hur en bank följt reglerna för konsoliderad situation och hur banken tillämpat kapitalkraven på gruppnivå. Undersökningen visade att banken hade brutit mot regelverket gällande rapportering av den konsoliderade situationen, och att gruppen har varit underkapitali-

⁵ Enligt 25 kap. 22 och 23 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

⁶ Enligt 18 kap. 1 och 2 samt 16–18 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043).

serad. Överträdelserna medförde att FI beslutade att ge banken en anmärkning förenad med en sanktionsavgift.⁷

FI undersökte hur två företag har följt vissa grundläggande krav på en central motpart respektive en börs. Undersökningen fokuserade på hur företagen hanterade cyberrisker. Centrala motparter har en systemviktig funktion i det finansiella systemet och kraven på dem är därför höga. Även reglerade marknader har en betydelsefull roll. Båda företagen hade haft sådana brister att FI beslutade att ge båda företagen en anmärkning och en sanktionsavgift.⁸

FI återkallade tillståndet att driva försäkringsrörelse för ett företag i likvidation, då företaget inte uppfyllde det lagstadgade minimikapitalkravet.⁹ FI beslutade även att företaget skulle få fortsätta att driva sådan tillståndspliktig försäkringsrörelse som behövs för att avvecklingen skulle kunna ske under ordnade former och utan att försäkringstagarnas intressen äventyrades.

Tabell 11 Antal beslutade sanktioner

Beslutade sanktioner	2016	2015	2014
Ingripanden	6	4	6
-varav anmärkning	0	0	0
-varav anmärkning och sanktionsavgift eller straffavgift	3	1	3
-varav varning	0	0	0
-varav varning och straffavgift	1	1	0
-varav erinran	0	0	0
-varav erinran och straffavgift	1	0	0
-varav återkallelse av tillstånd	1	0	3
-varav föreläggande att upphöra med registrerad verksamhet	0	2	0
Anmälningsärenden enligt lagen om (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument	67	105	130
Flaggningsavgifter enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	19	18	44
Förseningsavgifter enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, lag om betaltjänster, försäkringsrörelselagen, lag om värdepappersmarknaden, lag om värdepappersfonder, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	69	29	23
Särskild avgift, prospekt och offentliga uppköpserbudanden enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	2	0	0
Särskild avgift för sen blankningsanmälan	9	27	5
Offentliggörande av regelbunden finansiell information	0	0	1
Summa	172	183	209

Källa: Platina

Kommentar: Bestämmelser om erinran har funnits i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden sedan 2007, men detta är första gången ett beslut om erinran tas av FI.

7 Enligt 15 kap. 1 och 7 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

8 Enligt 25 kap. 1 och 8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

9 Enligt 18 kap. 12 § 4 försäkringsrörelselagen (2010:204).

MILJÖ- OCH KLIMATFÖRÄNDRINGARNAS PÅVERKAN PÅ DEN FINANSIELLA STABILITETEN

I regleringsbrevet för 2015 fick FI uppdraget att analysera och i en särskild rapport redogöra för hur miljö- och klimatförändringar kan påverka den finansiella stabiliteten på lång sikt samt vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att motverka negativa effekter på det finansiella systemet. FI konstaterar i rapporten, FI dnr 15-13096, som publicerades i mars 2016 att stabilitetsrisker finns, men att de sannolikt är begränsade. Det finansiella systemet har god motståndskraft men mer information och kunskap om hur klimatrisker kan påverka det finansiella systemet behövs.

Ytterligare två rapporter, grundade på uppdrag i regleringsbrevet för 2016, publicerades i november 2016, FI dnr 16-7623. Den ena rapporten, ”Finansiella företags hållbarhetsarbete”, redovisar utfallet av en enkät, där ett antal företag i olika delar av den finansiella sektorn redovisade om och hur de arbetar med hållbarhetsfrågor generellt, och med särskilt fokus på klimatfrågan.

Enkäten visade att företagen tolkar hållbarhetsbegreppet på olika sätt, och att angreppssättet är beroende av företagets storlek, vilken affärsmodell det har och hur efterfrågan från kunder ser ut. Kartläggningen visar också att finansiella företag är medvetna om hållbarhet både som risk och som möjlighet men att de gör olika bedömningar av hållbarhetens betydelse för den egna verksamheten. Kartläggningen visar att det främst är stora företag och företag som ingår i en större koncern som arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor.

Den andra rapporten, ”Hur kan finanssektorn bidra till en hållbar utveckling?” behandlar principiella frågor om finansmarknadens och den finansiella tillsynens roll på området. FI drar slutsatsen att arbetet med de mål tillsynen redan har, det vill säga stabilitet, konsumentskydd, effektiva marknader, i sig är ett viktigt stöd för klimatpolitiken. Till exempel är väl fungerande kapitalmarknader av stor betydelse för att hantera de stora, klimatdrivna investeringbehoven framöver. Samtidigt ställer det nya krav på bland annat tillsynen av de risker klimatförändringarna skapar, och som direkt berör de finansiella företagen, ett arbete som behöver utvecklas.

FI-FORUM

FI-forum är FI:s externa kunskapsseminarier för finansbranschen. Under 2016 genomfördes 14 FI-forum med totalt cirka 2 000 besökare.

Årets ämnen har varit: Vad gör FI på bankområdet?, Nya regler för marknadsmissbruk, Finansiering av terrorism, Vad gör FI på försäkringsområdet?, Regelefterlevnad i utlagd verksamhet, Grundprospekt, Vad gör FI på marknadsområdet?, Aktieprospekt, Krishanteringsdirektivet och återhämtningsplaner, Övervakning av energimarknader, Aktiv och passiv förvaltning, Automatiserad rådgivning, Starkt noteringsklimat i Sverige samt Trafikljusmodellen.

Samtliga FI-forum filmas och finns tillgängliga på FI:s webbplats. Totalt hade dessa cirka 5 500 visningar under året.

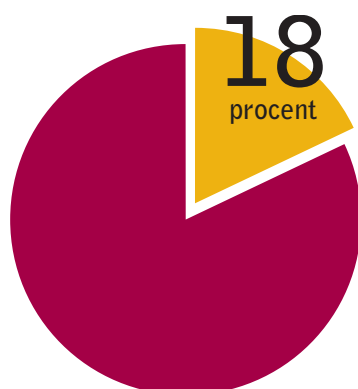
RESULTATBEDÖMNING

FI gör bedömningen att myndigheten lyckats i sin målsättning att ha ett tydligt fokus på de prioriterade riskerna. Samtidigt har FI:s andra över-

gripande målsättning vad gäller tillsynen – att i tillfredsställande omfattning täcka alla företag där FI har det primära tillsynsansvaret – också uppnåts för ett flertal företagskategorier, om än inte alla. När det gäller exempelvis försäkringsförmedlare har under 2016 en betydande ökning av antalet undersökningar genomförts, även om målsättningen om en heltäckande tillsyn inte uppnåts. Detta är till en del en följd av att FI prioriterat de riskbaserade insatserna. Målet att arbeta riskbaserat å ena sidan och att uppnå en heltäckande tillsyn å den andra, innebär en målkonflikt och kräver således en avvägning. Till bilden hör också att ett antal speciella frågor under året krävde extra fokus och resurser. Frågor kring Nordeas filialisering, tillämpningen av Solvens 2 och IMF:s FSAP-utvärdering är några exempel. FI anser därför att omfattningen av och avvägningen emellan tillsynsinsatserna varit tillfredsställande.

Regelgivning

Diagram 3: Kostnad för regelgivning i förhållande till FI:s totala kostnader

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI arbetar med regelgivning för att uppnå målet med ett stabilt finansiellt system med högt förtroende med välfungerande marknader och ett högt skydd för konsumenterna. En majoritet av regelarbetet föranleds av EU-krav. Nationellt tar FI fram forskrifter och allmänna råd.

Nedlagd tid för regelgivningsarbetet ligger fortsatt på en hög nivå trots att den minskat med fem procent jämfört med 2015. Under 2016 ökade det internationella arbetet samt system- och metodutveckling medan regelarbetet minskade. Det är i huvudsak de internationella regelkraven som driver kostnaderna för regelgivningen.

Tabell 12 Tid och kostnad för regelgivning, tkr

	2016		2015**		2014**	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Regelarbete	54 492	66 516	64 755	76 390	70 755	82 563
Internationellt arbete	25 579	35 882	21 916	25 854	25 080	29 265
Metodutveckling	3 709	4 805	1 838	2 168	1 309	1 527
Totalt	83 780	107 203	88 509	104 412	97 144	113 355

* Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna. Nettokostnader redovisas från 2016.

** Fördelningen av kostnader har räknats om för 2015 och 2014. Tidigare redovisades kostnader för utbildning separat men från 2016 redovisas det som indirekta kostnader och fördelas på de olika verksamheterna.

Källa: Agresso

PRESTATIONER

Under 2016 beslutade FI 37 föreskrifter och allmänna råd. Av dessa är åtta grundförfattningar. Antalet beslutade föreskrifter och allmänna råd ökade jämfört med 2015, då 23 föreskrifter och allmänna råd beslutades.

Tabell 13 Prestationer inom regelgivning, antal

Prestation	2016	2015	2014
Föreskrifter och allmänna råd	37	23	37

Källa: Platina

FÖRESKRIFTSARBETE

Nedan redovisas de större föreskriftsarbeten som avslutades och vissa föreskrifter som trädde i kraft under året.

Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:1) om anmälan av vissa förvärv innebär att kreditinstitut, börser och clearingorganisationer ska anmäla förvärv till FI där motprestationen för förvärvet uppgår till lägst 10 procent och högst 25 procent av det förvärvande företags kapitalbas. Förvärv där motprestationen understiger 10 miljoner kronor undantas från anmälningsskyldigheten. Syftet med de nya reglerna är att öka FI:s kännedom om förvärv och att FI:s regelverk bättre ska harmoniera med Baselkommitténs principer för effektiv banktillsyn. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 februari 2016.

Den 1 februari 2016 trädde även Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2016:6) om återhämtningsplaner, koncernåterhämtningsplaner och avtal om finansiellt stöd inom koncerner i kraft. Detta var en del av genomförandet av EU:s krishanteringsdirektiv. De nya reglerna innebär att kreditinstitut och värdepappersbolag ska upprätta återhämtningsplaner. Planerna syftar till att företagen ska kunna återställa sin finansiella situation i händelse av stress. En ändring av föreskriften trädde i kraft den 15 juli 2016, vilken möjliggjorde lägre krav på upprättande av planer för mindre systemviktiga företag.

FI beslutade under året om ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:17) om verksamhet på marknadsplatser (marknadsplatsföreskrifterna) och i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse (värdepappersföreskrifterna) för att genomföra ändringar i EU:s öppenhetsdirektiv och den nya EU-förordningen om förbättrad värdepappersavveckling och om värdepapperscentraler. Ändringsföreskrifterna trädde i kraft den 1 februari 2016 respektive den 1 mars 2016.

Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:14) om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik trädde i kraft den 31 mars 2016. Föreskrifterna berör främst cirka 300 holdingföretag och några få internbanker. Detta är en följd av att FI från och med den 1 januari 2016 är statistikansvarig myndighet för de aktuella företagen. Detta i sin tur beror på EU-rättsliga statistikkrav, som innebär en ny sektorsindelning där dessa företag numera klassificeras som finansiella företag.

FI slutförde under året arbetet med nya föreskrifter om krav på amortering av bolån (FFFS 2016:16). De innebär att banker och kreditmarknadsföretag (bolåneföretag) ska ställa ett visst minimikrav på amortering när de lämnar nya bolån. Föreskrifterna anger även under vilka förutsättningar som undantag kan göras från amorteringskravet. Föreskrifterna infördes mot bakgrund av en ny lagbestämmelse enligt vilken bolåneföretagen ska tillämpa återbetalningsvillkor som är förenliga med en sund amorteringskultur och motverkar alltför hög skuldsättning hos hushållen. Syftet med amorteringskravet är att motverka makroekonomiska och finansiella stabilitetsrisker förknippade med hushållens skuldsättning. Amorteringskravet har även ett konsumentskyddande syfte. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 juni 2016.

Den 1 november 2016 trädde ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (fondföreskrifterna) i kraft. Ändringarna genomförde Ucits 5, ett ändringsdirektiv till EU:s Ucits-

direktiv. Ändringarna innebär att regler om fondbolags ersättningssystem samt information om sådana system i informationsbroschyrer och årsberättelser nu finns i fondföreskrifterna. De innebär även förändringar vad gäller den information om förvaringsinstitutet som ska lämnas i informationsbroschyren om en värdepappersfond.

FI arbetade under året med att ta fram nya regler för verksamheter med bostadskrediter. Den 1 januari 2017 trädde de i kraft (FFFS 2016:29). De nya reglerna innebär att det krävs tillstånd att lämna, förmedla och ge råd om bostadskrediter. Även kreditinstitut omfattas av delar av föreskrifterna, till exempel övergripande krav på verksamheten och krav på kunskap och kompetens hos personal. Reglerna är en del av införandet av EU:s bolånedirektiv och syftar till att skapa bättre förutsättningar på marknaden för bolån och ett högre konsumentskydd.

FI beslutade under året om ändringar i flera av FI:s föreskrifter med anledning av EU:s marknadsmissbruksförordning. Ändringar har framför allt skett i marknadsplatsföreskrifterna. Ändringarna rör bland annat bestämmelserna om informationsplikt för utgivare av överlåtbara värdepapper och marknadsövervakning samt dokumentations- och rapporteringsskyldighet för börser och värdepappersinstitut. FI upphävde även Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:9) om investeringsrekommendationer riktade till allmänheten samt hantering av intressekonflikter och gjort mindre ändringar i värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna. Ändringarna trädde i kraft den 1 februari 2017.

INTERNATIONELL REGLERING

En stor del av regleringen på finansmarknaden har sin grund i bestämmelser som tagits fram på internationell nivå. Att delta i det internationella regleringsarbetet är därför av central betydelse för FI för att bidra till att regelutvecklingen främjar uppdraget att verka för stabila och väl fungerande finansmarknader i Sverige.

FI arbetar för den gemensamma europeiska tillsynsstrukturen (ESFS) inom Europeiska systemrisknämnden (ESRB) och de tre europeiska tillsynsmyndigheterna: Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Dessutom är FI aktivt i flera organisationer på global nivå: Baselkommittén (BCBS), Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco), Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS), Financial Action Task Force (FATF) samt Financial Stability Board (FSB).

Totalt är FI engagerat i drygt 140 internationella arbetsgrupper, styrelser och kommittéer på europeisk, global och nordiskbaltisk nivå.

EUROPEISKA TILLSYNSMYNDIGHETERNA

Europeiska systemrisknämnden (ESRB)

FI fokuserade under året främst på frågor som har betydelse för de svenska målen med systemrisk och finansiell stabilitet. Det innebar att FI deltog i nio arbetsgrupper, inklusive ESRB:s styrelse, under 2016.

Som en del i ramverksarbetet för makrotillsynen bidrog FI särskilt till analysarbetet kring sårbarheter på fastighetsmarknaden relaterade till hushållens skulder och fastighetsprisutvecklingen. Under året arbetade FI även med att utvärdera och följa upp efterlevnaden av en rad ESRB-

rekommendationer, till exempel om mellanliggande mål och instrument för makrotillsyn och om bankfinansiering.

Europeiska bankmyndigheten (Eba)

Eba koordinerar tillsynen av europeiska banker och arbetar för att främja konsumentskydd och finansiell stabilitet inom EU. FI medverkade i ungefär 30 arbetsgrupper med att ta fram riktlinjer och tekniska standarder inom områden som har betydelse för den svenska finanssektorn.

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa)

I Eiopa deltog FI i 20 arbetsgrupper. Arbetet präglades av att Solvens 2-regelverket började tillämpas i sin helhet. Eiopa har som en följd av det anpassat sin struktur för att ställa om från regelgivningsfrågor till tillsynsfrågor.

Eiopa arbetar aktivt med konvergens av hur tillsyn bedrivs. Det sker i form av platsbesök, inbördes utvärderingar samt ett omfattande arbete med en tillsynshandbok för Solvens 2. FI hade ett platsbesök från Eiopa våren 2016 för en dialog om tillsynsfrågor.

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma)

Under året deltog FI i 36 arbetsgrupper inom Esma. Esma arbetade under 2016 med att utveckla den enhetliga regelboken och att främja tillsynskonvergens. FI har varit med och utvecklat riktlinjer, tekniska råd och förslag till tekniska standarder avseende flera regelverk såsom benchmarkförordningen som reglerar index som används som referensvärden, det reviderade direktivet och förordningen om marknader för finansiella instrument (Mifid och Mifir), den nya marknadsmissbruksförordningen (Mar), det reviderade öppenhetsdirektivet (ÖD), Emir avseende clearingskyldigheten samt regelverket för värdepapperscentraler (CSDR).

För Mifid och Mifir har det dels handlat om strukturella frågor som syftar till att skapa bättre fungerande marknader med mer transparens, dels om investerarskyddsregler.

Samarbete mellan de europeiska myndigheterna (Joint Committee)

FI deltog under året i underkommittén om finansiella konglomerat som under 2016 fokuserade på att besvara EU-kommissionens samråd gällande den gemensamma tillsynen av europeiska finansiella konglomerat.

FI deltar vidare i Joint Committee Sub-Committee on Consumer Protection and Financial Innovation, en permanent kommitté för konsumentskyddsfrågor och finansiella innovationer som berör flera av de europeiska finansmyndigheterna. Under 2016 arbetade kommittén med implementering av regler om faktablad för paketerade investeringsprodukter (Priips) som förväntas bli obligatoriskt 2018. FI har också deltagit i kommitténs arbete kring automatiserad rådgivning, där en slutrapport publicerades i december.

REGIONALT SAMARBETE

Nordiskt-baltiskt makrotillsynsforum

De finansiella systemen i Norden och Baltikum blir allt mer sammankopplade. FI deltar aktivt i samarbetet i Norden-Baltikum regionen. Ett diskussionsforum för finansiella stabilitetsfrågor är Nordisk-baltiska makrotillsynsforumet (NBMF) som träffas två gånger per år. Länderna i regionen diskuterar frågor kring riskerna för finansiell stabilitet och genomförande av makrotillsynsåtgärder för att förebygga dessa risker

och öka motståndskraften i det finansiella systemet. Syftet är att uppnå samsyn i viktiga frågor för den finansiella stabiliteten, i både de enskilda länderna och i hela regionen. I NBMF deltar representanter från centralbanker och tillsynsmyndigheter från hela regionen. FI representeras av generaldirektören.

GLOBALT ARBETE

Baselkommittén (BCBS)

Sverige är medlem i Baselkommittén som ansvarar för att ta fram globala standarder och regler för internationellt verksamma banker. FI och Riksbanken representerar Sverige. FI deltog under året i cirka 25 arbetsgrupper. Under 2016 var fokus för arbetet att färdigställa ett nytt reformpaket som ska komplettera det nuvarande internationella ramverket som organisationen har arbetat fram (Basel 3). FI deltog i arbetet att utforma dessa nya reformer och i förhandlingarna kring kalibreringen av reformpaketet som helhet.

Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco)

FI är aktivt inom Iosco som är en global organisation som samlar tillsynsmyndigheter på värdepappersmarknadsområdet från 115 olika jurisdiktioner. FI:s engagemang i Iosco avspeglar den betydelse som organisationen har genom sin standardsättande roll och att dess arbete påverkar utformningen av regler i EU.

I maj 2016 valdes Erik Thedéen till vice ordförande för Ioscots europeiska regionkommitté (ERC). Han är därmed medlem av organisationens styrelse. FI deltar även i två av organisationens policykommittéer, samt i styrgruppen för CPMI-Iosco, ett organ som arbetar med frågor kring den finansiella infrastrukturen samt CPMI Policy Standing Group.

Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS)

FI är medlem i den tekniska kommittén och bevakar utvecklingen av globala standarder för framför allt globalt systemviktiga och internationellt aktiva försäkringsgrupper. Prioriterat arbete är dels metoden för att identifiera globalt systemviktiga försäkringsgrupper, dels den kommande kapitalstandarden för internationellt aktiva grupper. FI verkar för att globala standarder blir anpassade till Solvens 2-reglerna.

Financial Stability Board (FSB)

FI är medlem FSB:s kommitté för tillsyns- och regleringssamarbete som har till uppgift att driva och följa upp de regleringsinitiativ som tagits efter finanskrisen. FI deltar också i FSB:s regionala rådgivande kommitté (FSB Regional Committee for Europe).

RESULTATBEDÖMNING

FI bedömer att myndigheten tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet och enligt de krav som ställs av europeiska regelverk.

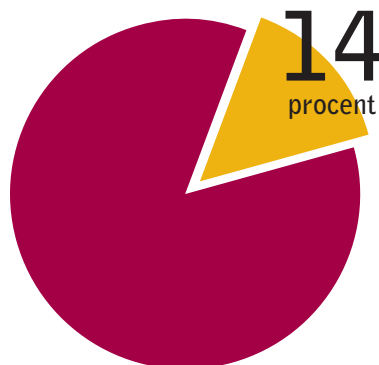
Det internationella regelgivnings- och policyarbetet är av stor betydelse för FI och det svenska finansiella systemet. Det är därför viktigt att FI deltar aktivt. FI:s omfattande engagemang speglar det internationella regelarbetets expansiva utveckling. Ny reglering och nya rekommendationer har tagits fram på alla FI:s områden under året.

Den nedlagda tiden för regelgivningsarbetet minskade något jämfört

med föregående år men var på fortsatt hög nivå. Antalet beslutade föreskrifter och allmänna råd ökade i jämförelse med föregående år. Variationer mellan åren beror ofta på antalet följdändringar i andra föreskrifter, varför ökningar eller minskningar bör tolkas med försiktighet vid en resultatbedömning.

Tillståndsprövning

Diagram 4: Kostnad för tillståndsprövning i förhållande till FI:s totala kostnader

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisa uppgifter om genomsnittliga handläggningstider för olika tillstånds- och anmälningssärenden enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

Företag som vill bedriva finansiell verksamhet i Sverige måste först få tillstånd av FI. Tillståndsprövningen är ett av FI:s verktyg i arbetet för ett finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster, samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Syftet med tillståndsprövningen är att säkerställa att de företag som får tillstånd lever upp till de krav som ställs på företagen som verkar på den finansiella marknaden.

FI:s mål är att handlägga tillståndsprövningar på ett effektivt och enhetligt sätt, utan att göra avkall på de krav som ställs för respektive tillstånd. FI har en övergripande gemensam process för tillståndsärenden, samt ett antal ärendespecifika processer och rutiner som finns för att möta de särskilda krav som gäller för vissa tillståndstyper. Sammantaget syftar de olika processerna till att bidra till en enhetlig och effektiv handläggning.

Det ställs likartade krav på företagens ägare och ledning, oavsett vilken sektor (bank, försäkring, marknader, värdepapper eller fond) som företagen är verksamma inom. Dessa krav, liksom de generella krav på god intern styrning och kontroll som finns i samtliga sektorer, skapar förutsättningar för en sund finansiell verksamhet.

Prövningar av nya tillstånd är ofta den första kontakten som företagen har med FI. Därefter prövar FI fortlöpande tillstånden när företagen förändrar sin verksamhet i centrala delar och exempelvis utvidgar verksamheten, får nya ägare, får nya personer i ledningen eller när företagen söker ytterligare tillstånd för sin verksamhet, så kallade sidotillstånd. I vissa fall beror en ökad mängd tillståndsärenden på ändrad lagstiftning, som innebär att det tillståndspliktiga området utökas eller förändras.

Tillståndsprövningen är avgiftsfinansierad och FI tar ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Nivån på avgifterna bygger på principen om att full kostnadstäckning ska uppnås på några års sikt. För vidare information se avsnittet Övrig återrapportering – avgiftsredovisning.

Under 2016 minskade totalt arbetad tid och kostnad för tillståndspröv-

ning med cirka nio procent jämfört med 2015, samtidigt som antalet inkomna ärenden ökade och medelhandläggningstiden minskade.

Tabell 14 Tid och kostnad för tillståndsprovning, tkr

	2016		2015		2014	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Tillståndsprovning	71 876	80 316	76 394	86 388	69 013	76 028
Metodutveckling tillstånd	1 665	2 036	1 455	1 645	2 117	2 332
Totalt tillståndsprovning	73 541	82 352	77 849	88 033	71 130	78 360

* Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna. Nettokostnader redovisas från 2016.

Källa: Agresso

I tabellerna 15 och 16 nedan redovisas samtliga tillståndsärenden och anmälningsärenden som är avgiftsbelagda. FI får därutöver in en stor mängd anmälningsärenden som inte är avgiftsbelagda eftersom de inte kräver någon provning av FI.

PRESTATIONER

Sammantaget ökade antalet auktorisationer jämfört med föregående år. Detta är särskilt tydligt inom bankområdet som fått betydligt fler ansökningar om att bedriva bank- och finansieringsrörelse. Till följd av Solvens 2-regelverkets genomförande i svensk rätt inkom ett ökat antal lämplighetsprovningar. Detta beror på att det numera ställs krav på lämplighetsprovning av fler personer i försäkringsföretagen än vad som varit fallet tidigare. I och med ikraftträdandet av Solvens 2 innebär godkännande av interna modeller numera en provning av s.k. full modellansökan i stället för en förhandsgranskning.

FI har även fått en ny ärendetyp som gäller krishantering. Ärendena under 2016 rörde medgivande att ha förenklade återhämtningsplaner. Mängden ärenden berodde på att Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:6) om återhämtningsplaner, koncernåterhämtningsplaner och avtal om finansiellt stöd inom koncerner trädde i kraft och FI tog ställning till vilka av de bolag som står under tillsyn som omfattas av möjligheten att ha sådana förenklade skyldigheter.

Antalet ärenden avseende aktieprospekt var stort även under 2016. Det avspeglar hög noteringsaktivitet på den svenska värdepappersmarknaden.

TABELL 15 Prestationer för tillståndsprövning, antal beslut

Ärendetyp	2016	2015	2014
Auktorisationer	357	311	316
Nya fonder	98	73	73
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	199	406	304
Ägarprövningar	173	160	232
Ägarledningsprövningar	256	179	146
Ledningsprövningar	576	571	619
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	228	228	109
Utvidgad eller sidoverksamhet	175	85	49
Beståndsoverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	88	142	161
Ändringar av fondbestämmelser	300	255	243
Uppdragsavtal	489	320	226
Svensk företags verksamhet utomlands	244	197	183
Krishantering	158	-	-
Pröva tillstånd för undantag	169	108	128
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	132	202	163
Interna modeller	13	18	19
Pröva tillstånd för prospekt	441	407	461
Avsluta finansiell verksamhet	830	642	802
Övriga tillstånd eller beslut	46	31	31
Totalt	4 972	4 335	4 265

Källa: Platina

HANDLÄGGNINGSTIDER

Totalt för ärenden med lagstadgade riktider hanterades 92 procent av ärendena inom riktiden.

FI har under de senaste tre åren haft ett generellt högre ärendeflöde inom samtliga områden. Ökningen beror till stor del på att nya regelverk tillkommit. I många fall har det gällt helt nya frågor, vilka förutsatt nya och i vissa fall komplicerade ställningstaganden för FI. Handläggningen har därför i flera fall dragit ut på tiden.

Handläggningstiden (riktiden) börjar löpa när ett ärende har kommit in, avgiften för ärendet har betalats och ansökan är komplett. En pågående handläggningstid ändras normalt inte efter att den har börjat löpa. Ett fåtal undantag från detta framgår av lag. FI har både lagstadgade riktider och riktider som myndigheten bestämt själv.

För ett fåtal ärendetyper med lagstadgade riktider, exempelvis ägarprövningar, blir konsekvensen av att FI inte fattar beslut inom riktiden att ansökan eller anmälan ska anses godkänd. För övriga ärenden med lagstadgade riktider finns det inte någon sådan rättslig konsekvens om beslut inte fattats inom riktiden.

För flertalet ärenden, där myndigheten själv bestämt riktiden, baseras riktiden på hur lång tid ett ärende i normalfallet bör ta att handlägga och uttrycker därmed FI:s ambition.

Ärenden som har lagstadgade riktider prioriteras framför andra ärenden. En anledning till att andra tillståndsärenden ibland passerat riktiden är att nya regelverk medfört att det uppstått frågor som inneburit nya ställningstaganden. Personalomsättningen är också en faktor som påverkat FI:s möjligheter att hålla riktiderna.

Det höga ärendeinflödet under tidigare år påverkar resultatet för 2016, eftersom det är först när ärenden beslutas som det står klart om rikttiden hållits eller inte. Detta blir tydligt om det kommer en stor mängd ärenden under en begränsad tid, vilket har varit fallet bland annat när det gäller tillståndsansökningar från förvaltare av alternativa investeringsfonder, konsumentkreditföretag och betaltjänstföretag. Det har inneburit en särskild utmaning och gjort det svårt att hålla rikttiderna. I flertalet av dessa ärenden har ingivaren omfattats av en övergångsperiod som inneburit att företaget har kunnat fortsätta bedriva verksamhet under den tid som ansökan prövas.

TABELL 16 Tillståndsärenden inom rikttiden, antal och andel

År	Antal			Andel		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Handlagda tillståndsärenden inom utsatt tid	3 895	3 121	3 256	82	73	78
- varav tillståndsärenden med lagstadgade riktider	1 278	1 152	1 124	92	92	97
- varav tillståndsärenden utan lagstadgade riktider	2 617	1 969	2 132	78	66	71

Källa: Platina

Kommentar: En mindre del av dessa ärenden kan medföra rättsliga konsekvenser och av dessa har 97 procent hanterats inom rikttiden.

De genomsnittliga handläggningstiderna minskade under 2016, vilket tyder på att FI arbetar mer effektivt i sin tillståndsprövning.

För auktorisationer, som har en genomsnittlig handläggningstid på 123 dagar, finns stora variationer inom samma ärendetyp. Försäkringsförmedlarna utgör en stor volym och har korta handläggningstider, medan de övriga företagen oftast har längre handläggningstider.

Interna modeller är ärenden som är få till antalet men som kräver längre handläggningstider. Ärenden som rör prospekt, avregistrering eller återkallelse av finansiell verksamhet är fler till antalet men har kortare handläggningstider.

TABELL 17 Genomsnittlig handläggningstid för vissa ärendetyper, dagar, och inkomna ärenden, antal

	Genomsnittlig handläggningstid			Antal inkomna ärenden		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Auktorisationer	123	149	81	309	264	428
Nya fonder	96	80	63	103	74	98
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	60	128	71	193	240	519
Ägarprövningar	79	89	92	196	158	244
Ägarledningsprövningar	51	68	71	255	190	141
Ledningsprövningar	58	54	59	738	561	607
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	36	28	50	235	237	133
Utvidgad eller sidoverksamhet	51	64	81	71	195	48
Beståndsoverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	47	131	74	84	127	139
Ändringar av fondbestämmelser	57	85	77	322	231	196
Uppdragsavtal	39	35	41	479	398	212
Svensk företags verksamhet utomlands	26	28	32	274	196	193
Krishantering	0	-	-	4	-	-
Pröva tillstånd för undantag	62	38	47	138	119	126
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	73	122	47	139	152	236
Interna modeller	323	254	528	26	29	22
Pröva tillstånd för prospekt	25	23	20	443	420	457
Avsluta finansiell verksamhet	45	47	31	687	753	817
Övriga tillstånd eller beslut	46	78	63	53	28	40
Totalt	53	70	54	4 749	4 372	4 656

Källa: Platina

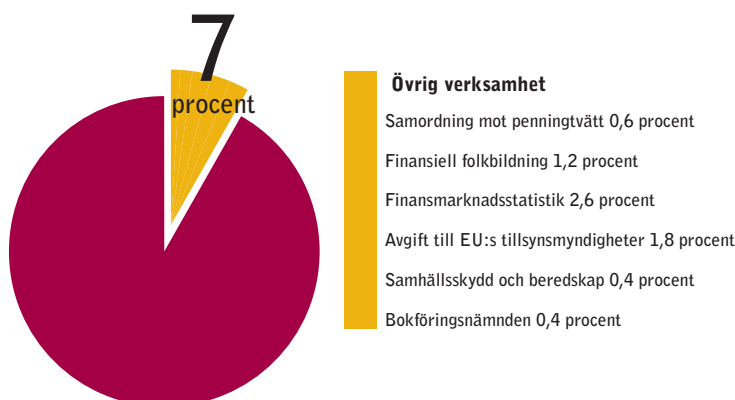
Kommentar: Ärenden som registrerats enligt den gamla diarieplanen, som gällde fram till 2013 och som beslutats under 2014-2016 ingår inte. Handläggningstiden för det enda av dessa tillståndsärenden som beslutats under 2016 är 1107 dagar. Handläggningstiden avser kalenderdagar och inte arbetsdagar. Vad gäller ärendena rörande krishantering så är det en ny typ av ärenden som rör medgivande att ha förenklade återbämningsplaner där FI på grund av nya föreskrifter (se ovan) under året tagit ställning till vilka av de företag som står under tillsyn som omfattas av möjligheten att ha sådana förenklade skyldigheter. Dessa ärenden har inte initierats av en ansökan, varför handläggningstiden står på 0.

RESULTATBEDÖMNING

Sammantaget kan konstateras att trots ett ökat inflöde av tillståndsärenden handlades i princip alla ärenden med lagstadgade riktigheter inom rätt tid. Trots ett högre ärendeflöde än föregående år ökade antalet fattade beslut med mer än 15 procent, samtidigt som kostnaderna för hanteringen minskade. Detta tyder på att FI arbetar mer effektivt. FI nådde eller överskred under året målnivån som är 90 procent. Av den typ av tillståndsärenden som kan medföra rättsliga konsekvenser om de inte handläggs i rätt tid handlades 97 procent i rätt tid, vilket är något lägre än föregående år. När det gäller övriga tillståndsärenden, där FI som en vägledning själv fastställt riktigheter för handläggningen, är utfallet sämre även om handläggningstiderna för dessa ärenden generellt sett förbättrats i förhållande till föregående år. Stora ärendeflöden och arbete med nya regelverk har förlängt handläggningstiderna.

Övrig verksamhet

Diagram 5: Kostnad för övrig verksamhet i förhållande till FI:s totala kostnader

FINANSIELL FOLKBILDNING

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål enligt regleringsbrevet

Stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur insatser för att stärka konsumenternas finansiella förmåga har genomförts. Redogörelse ska även lämnas för de modeller som används för utvärdering av de insatser som rör finansiell folkbildning och vilka insatser som vidtagits med anledning av resultatet av utvärderingen.

Ett av FI:s uppdrag är att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning. Fakta, information och utbildning ska bidra till att öka konsumenternas medvetenhet inom det privatekonomiska området. Detta sker parallellt med andra konsument-skyddande insatser på finansmarknaden.

Samverkan med både myndigheter och finansiella företag är ett grundläggande inslag i folkbildningsarbetet. Strategin bygger på att utbilda personer som i sin tur kan möta konsumenter från olika målgrupper och föreläsa och informera i olika situationer. Merparten av insatserna sker i nära samverkan med andra myndigheter, organisationer och företag via det nationella nätverket Gilla Din Ekonomi, med 69 medlemmar.

Nettokostnaden för finansiell folkbildning var 7,5 miljoner kronor. Antalet arbetade timmar ökade 2016 väsentligt jämfört med tidigare år, bland annat för att FI övertagit projektansvar för projekt som tidigare legat utanför organisationen. Mer tid lades också på internationellt arbete inom folkbildningsområdet jämfört med tidigare år.

TABELL 18 Tid och nettokostnad för finansiell folkbildning, tkr

	2016		2015		2014	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Finansiell folkbildning	4 253	7 487	2 909	6 185	3 446	7 311

* Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna. Nettokostnader redovisas från 2016.

Källa: Agresso

Gilla Din Ekonomi – nätverket och utbildningsinsatserna

Under året fokuserade utbildningen Trygga din ekonomiska framtid på överförmyndare för att dessa ska informera och utbilda gode män och i förlängningen förbättra ekonomin för huvudmännen. Även kommunala budget- och skuldrådgivare utbildades för att de ska kunna arbeta förebyggande. En pilotutbildning genomfördes för fackförbundet ST där förtroendevalda utbildades till informatörer för Trygga din ekonomiska framtid för att sedan sprida kunskapen vidare i föreläsningar och studiecirklar. Dessutom hölls grundutbildning inom försäkring och pension för förtroendevalda inom ITP-avtalet.

Pensionskunskap för personalvetare

Utbildningsprojektet för blivande personalvetare och ekonomer på flera högskolor och universitet nådde under året 241 personer vid fem kurstillfällen. Pensionskunskap ingår i en längre högskolekurs.

Unga arbetslösa – Ekonomismart

Samarbetet med Folkuniversitetet och Konsumentverket i Ekonomismart resulterade under året i 110 utbildningstillfällen på 49 platser (orter) och 2 098 personer utbildades.

Skolprojekt

Under 2016 togs ett nytt material för Koll på cashen fram. Arbetet kommer att fortsätta med färdigställande och lansering i inledningen av 2017. Projektet är ett samarbete med Konsumentverket och Kronofogden. Under 2016 anordnades ingen tävling, vilket förklarar varför inga kurstillfällen gavs. Materialet användes dock av många besökare på webbplatsen. Under året låg fokus på att ta fram ett nytt material i stället för att marknadsföra det befintliga.

Invandrarundervisning

Utbildningsmaterialet för Svenska för invandrare (sfi) beställdes i drygt 23 000 exemplar och bedöms fortsatt fungera för målgruppen. Möjligheten för andra målgrupper att beställa boken har tagits bort. Boken finns i digital form i både appen och på webbplatsen. Webbplatsen sfiekonomi.se hade under 2016 mer än 33 000 besök (sessioner). Som komplement deltog FI i ett nytt samarbetsprojekt med namnet Våga prata pengar i samverkan med Länsstyrelserna. FI deltog som projektledare tillsammans med andra aktörer i fem utbildningsdagar under året. Målgruppen var personer i kommunerna som arbetar nära nyanlända för att ge dem kunskap och information om privatekonomi med inriktning mot nyanländas situation, 400 personer deltog.

Utvärderingar av utbildningarna

Varje utbildning utvärderas på plats efter att utbildningen genomförts. Utvärderingarna av olika folkbildningsinsatser ger genomgående utbildningarna ett snittbetyg mellan 4 och 5 av 5 möjliga.

TABELL 19 Utbildningsinsatser finansiell folkbildning

Utbildningsaktiviteter	2016	2015	2014
Gilla din ekonomi-utbildningar			
- Antal kurstillfällen	18	22	27
- Antal utbildade	643	1 008	742
- Antal beställda studiehäften	12 320	36 060	49 510
- Nedladdningar via mobilapplikation	5 780	876	500
Utbildning, unga vuxna			
- Antal kurstillfällen	110	91	77
- Antal utbildade	2 098	1 550	1 052
Skolprojekt			
- Antal kurstillfällen	0	22	30
- Antal utbildade	0	600	900
- Antal besök på webbplatsen	14 749	32 245	32 171
Invandrarundervisning			
- Antal kurstillfällen	5	-	-
- Antal utbildade	400	-	-
- Antal besök på webbplatsen	33 555	29 110	22 483
- Antal beställda studiehäften	23 180	37 030	39 790

Källa: Manuell statistik

Internationellt arbete inom finansiell folkbildning

Finansiell folkbildning genomförs runt om i världen. Under året deltog FI i internationella samarbeten genom att nationellt samordna aktiviteter under Global Money Week (aktiviteter runt om i världen med extra fokus på vikten av privatekonomisk utbildning för barn och unga) i samarbete med Child and Youth Finance International (CYFI) anordnat Global Inclusion Award i Stockholm. Inför prisutdelningen anordnades en konferens på Kungliga Myntkabinetet där omkring 130 personer från 45 länder deltog. FI berättade om FI:s verksamhet och om hur Sverige arbetar med Finansiell folkbildning.

Resultatbedömning

Alla utbildningsinsatser utvärderas via enkäter och resultaten var genomgående positiva. Dock finns det alltid anledning att se över om resurserna används på rätt sätt. Detta resulterade under året i två nya målgrupper, gode män via överförmyndare som utbildare och nyanlända till Sverige via personal i kommuner som möter nyanlända. Utbildningsprojektet mot pensionärer som drivits i samverkan med Pensionsmyndigheten pausades för nya utbildningar.

Den samlade bedömningen är att FI har uppfyllt målet att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

SAMORDNING MOT PENNINGTVÄTT

■ Enligt Finansinspektionens instruktion 1§

Uppgifter

Finansinspektionen ansvarar för samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Inom uppdraget att ansvara för samordningsorganet mot penningtvätt och finansiering av terrorism sammankallar FI övriga myndigheter till regelbundna möten. Dessa möten syftar bland annat till att utbyta information och erfarenheter för att skapa en effektivare tillsyn och en enhet-

lig rättstillämpning på området. Till den löpande verksamheten hör även att stödja Regeringskansliet, till exempel i det internationella arbetet inom Financial Action Task Force (FATF). Året präglades av den utvärdering av Sverige som FATF inledde. Utvärderingen syftar till att bedöma Sveriges efterlevnad av FATF:s rekommendationer. En rapport väntas i början av 2017.

Det lägre utfallet 2016 beror dels på att personella resurser inte funnits tillgängliga i planerad utsträckning samt att FI lagt mer resurser än planerat på FATF-utvärderingen.

Tabell 20 Tid och kostnad för samordning mot penningtvätt, tkr

	2016		2015		2014	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Samordning mot penningtvätt	1 204	2 488	2 550	4 645	2 891	4 380
Internationellt arbete	857	1 013	217	395	192	291
Totalt	2 061	3 501	2 767	5 040	3 083	4 671

* Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna. Nettokostnader redovisas från 2016.

Källa: Agresso

Samordning och regeringsuppdrag

Under 2016 höll samordningsorganet tio möten, varav tre hade särskild fokus på terroristfinansiering. Vidare ordnade Bolagsverket tillsammans med FI en tvådagarskonferens för berörda myndigheter. Huvudtemat för konferensen var FATF-utvärderingen, det kommande registret för verkliga huvudmän samt lagstiftningsarbete.

FI kontrakterade under 2016 för samordningsorganets räkning Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) för en studie med syfte att fördjupa kunskapen om terrorismfinansiering. Det blir fortsättningen av den första studien som publicerades i form en rapport med tillhörande FI-forum i mars 2016. Den andra studien kommer FOI att avrapportera under första kvartalet 2017.

Vidare arbetade samordningsorganet med en myndighetsgemensam vägledning inom gransknings- och rapporteringsskyldigheten. Syftet är att ge verksamhetsutövare från alla berörda sektorer vägledning angående granskning och rapportering av misstänkta transaktioner. Vägledningsbroschyren kommer att publiceras i början av 2017.

Resultatbedömning

Under 2016 handlade verksamheten till största delen om att arbeta med det myndighetsgemensamma vägledningsprojektet. Vidare tog FATF:s utvärdering av Sverige och även FI:s verksamhet stora resurser i anspråk. Den samlade bedömningen är att FI under året fullgjort sitt uppdrag att ansvara för samordningsorganet mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

FINANSMARKNADSSTATISTIK

■ Enligt Finansinspektionens instruktion 3 §

Uppgifter

Finansinspektionen har uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

FI är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken. Finans-

räkenskaperna är en del av nationalräkenskapssystemet och behandlar finansiella aktiviteter i samhällsekonomin. FI tar in finansiella data från företagen under tillsyn och skickar dessa till Statistiska centralbyrån (SCB) som på uppdrag av FI producerar finansmarknadsstatistik. Vissa uppgifter som behövs för statistiken tas in från företagen direkt av SCB.

Ökningen av nedlagda timmar för finansmarknadsstatistiken kan härledas till nedlagd tid för anpassning till den nya försäkringsrapporteringen i form av Solvens 2-rapportering samt kompletterande tillsynsrapportering. Den ökade kostnaden beror på tillägg i form av produktion av balansstatistik samt anpassning till kompletterande tillsynsrapportering.

TABELL 21 Tid och kostnad för finansmarknadsstatistik, tkr

	2016		2015		2014	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Projekt statistiksamordning hos FI	652	791	545	575	551	559
Produktion hos SCB	-	14 690	-	13 500	-	13 190
Totalt	652	15 481	545	14 075	551	13 749

* Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna. Nettokostnader redovisas från 2016.

Källa: Agresso

SAMHÄLLSSKYDD OCH BEREDSKAP

■ Enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap.

Uppgifter

FI ska vidta de åtgärder som behövs för att hantera konsekvenserna av en krissituation inom ansvarsområdet. Myndigheterna ska samverka med och stödja andra myndigheter vid en sådan krissituation. Varje myndighet ska också i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.

FI deltar i Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Syftet med båda dessa är att stärka den finansiella infrastrukturen genom att samverka, öva, kartlägga och dela information och på så sätt värna sektorn och samhället. I FSPOS ingår både privata aktörer och myndigheter medan SOES enbart omfattar myndigheter. Bägge gruppernas verksamhet finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) genom anslag. FI har ansökt om och hanterat de medel som tilldelats av MSB för verksamheterna inom FSPOS och SOES.

FI genomförde i enlighet med förordningen en risk- och sårbarhetsanalys. Redovisning gjordes till regeringen och MSB i oktober 2016, FI dnr 16-14835.

Inom samhällsskydd och beredskap hanterar FI medel för FSPOS och för SOES. Kostnaderna minskade till 2,2 miljoner kronor vilket till stor del beror på att FSPOS inte hade någon övningsverksamhet under året. Arbetet inom FSPOS präglades i stället av planering och framtagande av strategier för kommande år.

TABELL 22 Verksamhet inom samhällskydd och beredskap, tkr

	2016	2015	2014
Verksamhet inom samhällskydd och beredskap	2 184	12 588	15 213

Källa: Agresso

AVGIFTER TILL EU:S TILLSYNSMYNDIGHETER

FI disponerar ett särskilt anslag för avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter Eba, Eiopa och Esma. Verksamheten inom tillsynsmyndigheterna är under uppbyggnad och kostnaderna ökar därför successivt. Något mindre än de tilldelade medlen för 2016 förbrukades. Det låga utfallet på anslaget 2016 beror på att avgiften till både Esma och Eiopa blev lägre än vad som ursprungligen budgeterats.

TABELL 23 Kostnad avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

	2016	2015	2014
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	10 731	8 565	8 068

Källa: Agresso

Övrig återrapportering

LOKALFÖRSÖRJNING

FI hyr lokaler i sju plan i kvarteret Kåkenhusen 4 med besöksadress Brunnsgatan 3 i Stockholm. Ytan uppgår till 6 958 kvadratmeter, vilket motsvarar cirka 15 kvadratmeter per anställd.

AVGIFTSREDOVISNING

■ Ekonomiskt mål för ansökningsavgifter enligt regleringsbrevet

Verksamhet som rör ärenden som anges i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen ska över tiden finansieras fullt ut med de avgifter som tas ut för ändamålet.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

FI har rätt att ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Principen är att avgifterna ska ge full kostnadstäckning på några års sikt. Företag och personer som söker tillstånd att bedriva finansiell verksamhet betalar en i förväg bestämd avgift för respektive tillstånd till FI. Avgifternas storlek beslutas av regeringen efter förslag från FI.

TABELL 24 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, tkr

Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning	Budget 2016	2016	2015***	2014***
Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)				
Tidigare års över-/underskott		-9 159	-317	-18 792
Intäkter av avgifter	75 200	84 046	78 828	96 363
Nettokostnader**	75 200	82 352	87 670	77 888
Utfall	0	1 694	-8 842	18 475
Totalt ackumulerat över-/underskott		-7 465	-9 159	-317
Ackumulerat över-/underskott i relation till omsättning, %	-	-8,9%	-11,6%	-0,3%
Intäkter enligt § 4 avgiftsförordningen				
Administrativ service				
Intäkter av avgifter Bokföringsnämnden	1 800	1 865	1 718	1 413
Intäkter av anslag*	-	681	-	-
Nettokostnader Bokföringsnämnden	1 800	2 546	1 718	1 413
Ackumulerat över-/underskott för Administrativ service	0	0	0	0

*FI:s förvaltningsanslag.

**Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokaterats till de olika verksamheterna.

***Ansökningsavgifter för 2015 och 2014 har räknats om till intäkter av avgifter och nettokostnader.

Källa: Agresso

Kommentar: Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2016. I den beräknade budgeten var det ackumulerade underskottet från tidigare år 4 067 tkr och det ackumulerade underskottet för 2015 var 4 067 tkr.

Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)

FI redovisar ett överskott på 1 694 tkr för avgiftsbelagd verksamhet som finansieras med ansökningsavgifter och FI har därmed ett ackumulerat underskott på 7 465 tkr. Intäkterna blev högre än beräknad budget i regleringsbrevet för 2016 och ökade även jämfört med 2015. Anledningen till de ökade intäkterna är nya ärendeslag, höjda avgifter inom vissa ärendegrupper från 3 juli 2016 och ett ökat antal inkommande ärenden jämfört med 2015.

Kostnaderna blev högre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2016, men minskade jämfört med utfallet för 2015. Anledningen till de högre kostnaderna jämfört med budget var ett ökat antal inkommande ärenden och större ärendebalanser än beräknat. Timkostnaden minskade något jämfört med 2015. Att de totala kostnaderna minskade jämfört med 2015 beror på ett lägre antal antala arbetade timmar.

Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen

Avgifterna för FI:s resurssamverkan avseende administrativ service med Bokföringsnämnden (BFN) regleras av 4 § i avgiftsförordningen (1992:191). Av 4 § första stycket punkterna 1–9 framgår att myndigheten själv, upp till full kostnadstäckning, får besluta om storleken på avgifterna. Tidigare år har resurssamverkan med BFN visat på nollresultat. FI bytte ekonomimodell från den 1 januari 2016 och det var därför svårt att prognostisera de faktiska kostnaderna för BFN. För att hantera osäkerheten vad gäller avgiftsnivån kom FI och BFN överens om ett tak på 1 865 tkr för faktureringen 2016 (= intäkter av avgifter BFN). Taket var av engångskaraktär och gällde endast för 2016. Detta innebär att 681 tkr av nettokostnaderna avseende BFN finansierades med FI:s förvaltningsanslag 2016.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

FI har även till uppgift att ta ut avgifter som inte får disponeras i verksamheten utan redovisas som intäkt av uppbörd och som återfinns i redovisning av inkomstitlar.

Avgifter som tas ut med stöd av förordning (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av FI:s verksamhet ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras.

Restavgifter och dröjsmålsavgifter är debiterade och laga kraftvunna beslut om dröjsmålsavgifter, så kallad särskild avgift, exempelvis enligt lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet och lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Här ingår även beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI.

FI har möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. Sådana straffavgifter och särskilda avgifter redovisas på inkomstitel Bötesmedel.

Tabell 25 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras, tkr

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomisk mål

Inkomsttitel 2548, Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	Budget 2016	2016	2015	2014
Tidigare års över-/underskott		4 981	0	-
Intäkter	508 577	519 127	453 526	424 434
Kostnader	508 577	500 079	448 545	411 848
Utfall		19 048	4 981	12 586
Totalt ackumulerat över-/underskott		24 029	4 981	-
Ack. över-/underuttag i relation till avgiftsintäkterna, %		4,6%	1,1%	

Andra offentligrättsliga avgifter

Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter	Budget 2016	2016	2015	2014
Intäkter	10 000	19 271	8 967	9 621
Inkomsttitel 2712, Bötesmedel				
Intäkter	50 000	52 037	112 413	20 014

Källa: Agresso

Kommentar: Med anledning av nya regler för uppföljning av avgiftsuttag i offentligrättslig verksamhet har regeringen i samband med beslut om regleringsbrev för budgetåret 2016 fastställt att basåret för uppföljningar blir 2015. Ingångsvärdet för 2015 beräknas därmed till noll. Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2016.

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål

FI redovisar ett ackumulerat överuttag på 19 048 tkr för offentligrättsliga avgifter med ett bestämt ekonomiskt mål. Det motsvarar ett överuttag på 4,6 procent i förhållande till avgiftsintäkterna. Intäkterna ska uppgå till ett belopp som motsvarar beräknad kostnad för den verksamhet som ska finansieras, med kompensation för tidigare års över- eller underskott.

Skälet till att de slutliga kostnaderna för FI:s verksamhet blev lägre än budgeterat beror på ett lägre anslagsutnyttjande än beräknat.

Andra offentligrättsliga avgifter

Restavgifter, dröjsmålsavgifter och bötesmedel är av sådan karaktär att de är svåra att budgetera och beräkna i förväg. Ett fåtal stora böter får ett betydande genomslag i utfallet varför utfallet för bötesmedel kan variera kraftigt mellan åren.

RAPPORTERADE UPPDRAG

Nedan redovisas de uppdrag FI rapporterat 2016 enligt instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut.

Uppdrag: Miljö- och klimatförändringarnas påverkan på finansiella stabiliteten, enligt regleringsbrev 2015 och 2016.

Redovisning: Se avsnitt Tillsyn, sid. 36. Två rapporter, FI dnr 15-13096 och 16-7623.

Uppdrag: Effektivitet och kvalitet, enligt regleringsbrev 2015.

Redovisning: Rapport, FI dnr 16-5526.

Uppdrag: Avgiftsrapporter, enligt FI:s instruktion.

Redovisning: Två rapporter, FI dnr 16-3567 och 16-12148.

Uppdrag: Indikatorer, enligt FI:s instruktion och regleringsbrev 2016.

Redovisning: Rapport, FI dnr 16-5638.

Uppdrag: Samverkan kring konsumentskydd, enligt regleringsbrev 2016.

Redovisning: Se avsnitt Tillsyn, sid. 32.

Uppdrag: Konsumentskyddsrapport, enligt FI:s instruktion.

Redovisning: Se avsnitt Tillsyn, sid. 31. Rapport, FI dnr 16-7115.

Uppdrag: Stabilitetsrapporter, enligt FI:s instruktion och regleringsbrev 2016.

Redovisning: Se avsnitt Tillsyn, sid. 21. Två rapporter, FI dnr 16-5491 och 16-17667.

Uppdrag: Prognoser för anslagsbelastningen och för avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten, enligt regleringsbrev 2016.

Redovisning: Fem rapporter, FI dnr 16-846.

Uppdrag: Insatser för att minska utsläppen av koldioxid, enligt regleringsbrev 2016.

Redovisning: FI deltog under året i aktiviteter för att lära mer om metodiken och erfarenheter inom projektet Resfria möten i myndigheter.

Uppdrag: Civilt försvar, enligt särskilt regeringsbeslut II:16, 2015-12-10.

Redovisning: Statusrapport, FI dnr 15-17405.

Uppdrag: Agenda 2030, enligt särskilt regeringsbeslut III:4, 2016-04-07.

Redovisning: Rapport, FI dnr 16-13675.

Uppdrag: Praktikplatser för nyanlända arbetssökande respektive personer med funktionsnedsättning, enligt särskilda regeringsbeslut, III:3-2016-02-04 resp. 1-2016-02-04.

Redovisning: Redovisat till Statskontoret enligt uppdraget. FI dnr 16-2492 respektive 16-2494.

Kompetensförsörjning

■ Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Enligt 3 kap 3 § ska myndigheten redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Attraktiv arbetsplats med attraktiva medarbetare

FI är genom sitt komplexa uppdrag en attraktiv arbetsplats där medarbetarna har kompetens och erfarenhet som är efterfrågad på finansmarknaden. I FI:s täta kontakter med företag under tillsyn och andra finansmarknadsaktörer synliggörs och exponeras medarbetarnas kompetens. Detta leder till att medarbetarna får erbjudanden från den privata sektorn med ersättningsnivåer som FI inte kan matcha. Personalomsättningen är därför en fortsatt utmaning för FI även om den också medför positiva aspekter, exempelvis tillförsel av ny kompetens.

FI hade under 2016 en personalomsättning på 21,2 procent vilket är en ökning från föregående år. Flertalet som slutar har enligt avgångssamtalen trivts bra på FI och har uppskattat intressanta arbetsuppgifter där medarbetarna uppfattar att de kan göra skillnad och påverka. De främsta orsakerna till att de slutar är erbjudande om anställning med högre lön och en önskan om större utvecklingsmöjligheter. Majoriteten av de som slutat kan tänka sig att komma tillbaka till FI.

FI arbetar fortlöpande med att stärka sitt varumärke som arbetsgivare för att kunna fortsätta rekrytera och behålla värdefull kompetens, så kallad employer branding. Detta strategiska arbete fokuserade under 2016 på att ta fram ett arbetsgivarerbjudande. Genom att tydliggöra vad FI erbjuder skapas rätt förväntningar för framtida och nuvarande medarbetare. Arbetsgivarerbjudandet sammanfattas i två huvudbudskap:

- Utmanas och gör skillnad
- Utvecklas i en kunskapsintensiv miljö

Kompetensutveckling som chef eller som specialist

Ett väl fungerande ledarskap är centralt för medarbetarnas motivation och arbetsprestation och därmed avgörande för hur väl FI lyckas nå sina mål. FI har sedan flera år en omfattande ledarskapsutbildning för att tydliggöra förväntningar på cheferna och skapa förutsättningar för ett gott ledarskap. Utöver utbildningar finns nätverksforum och handledningsgrupper där chefer träffas regelbundet för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Inom FI ska det även finnas goda förutsättningar att göra karriär som specialist. Möten för seniora specialister hölls två gånger under året i syfte att öka fokus på specialistrollen. Träffarna var inriktade mot finansiella sakfrågor. Dessutom anordnar FI regelbundet inspektörsutbildningar för att ytterligare stärka finansinspektörens unika roll. För att skapa tydligare och mer objektiva befordringar förtydligades och utvecklades FI:s specialistkarriärtrappa.

FI:s ökade fokus på kompetensförsörjningsfrågor speglas bland annat av att HR-chefen sedan våren 2016 ingår i ledningsgruppen för FI.

Mångfald för en effektiv organisation

FI:s mångfaldsarbete syftar till att skapa en effektiv organisation med väl sammansatta arbetsgrupper som består av människor med olika kompetens och erfarenheter. Vid rekrytering ska kandidaternas kompetens utvärderas utifrån objektiva grunder för att undvika diskriminering. FI har som ett led i detta infört arbetspsykologiska tester vid urval i rekrytering. Testerna i kombination med en kompetensbaserad intervju-modell säkerställer att FI:s medarbetare uppfyller egenskaper som bland annat analysförmåga, samarbetsförmåga och integritet.

FI strävar efter en jämn könsfördelning på alla nivåer. Andelen kvinnliga chefer var i slutet av året 46 procent, vilket ligger över målet att det underrepresenterade könets andel ska uppgå till minst 40 procent.

På uppdrag av FI genomförde SCB en mångfaldsmätning under 2016. Undersökningen visade att 16,8 procent av FI:s medarbetare har utländsk bakgrund. Detta kan jämföras med ett riksgenomsnitt på 22,2 procent (2015).

Som ytterligare ett sätt att bidra till ökad mångfald tog FI under året emot ett antal praktikanter via den statliga satsningen för nyanlända Korta vägen. Minst en praktik ledde till anställning.

Medarbetare som mår bra presterar väl

Ett stort arbete kring den fysiska arbetsmiljön genomfördes. Det inkluderade både de nuvarande lokalerna och den kommande ombyggnationen. Utgångspunkten för arbetet var att ta om hand synpunkter som framkom i 2015 års medarbetarundersökning.

2016 års extrainsatta medarbetarundersökning visar att arbetsklimatet på FI präglas av en öppen och positiv stämning där medarbetarna upplever att de har stor möjlighet att påverka. Förtroendet för cheferna är fortsatt högt. Inom ett fåtal grupper finns dock lägre resultat när det gäller tydlighet i processer och kommunikation. Resultaten har utmynnat i diskussioner och i handlingsplaner som ska följas upp under 2017.

Sjukfrånvaron bland FI:s medarbetare var 3,4 procent under 2016 vilket är en ökning med 0,7 procentenheter sedan 2015. Eftersom sjukfrånvaron är låg och rehabiliteringsbehovet litet, har FI i stället kunna lägga resurserna på att erbjuda förebyggande hälsoinsatser såsom exempelvis löpträning, yoga och subventionerad massage.

TABELL 26 Personalomsättning, procent

	2016	2015	2014
Extern rörlighet	21,2	16,4	13,9

Källa: Agresso

TABELL 27 Redovisning av sjukfrånvaro, procent av den sammanlagda arbetstiden

	2016	2015	2014
Total sjukfrånvaro	3,4	2,7	2,6
Kvinnor	4,5	3,6	3,3
Män	2,0	1,4	1,8
Anställda ≤ 29 år	1,6	1,7	1,2
Anställda 30-49 år	3,2	2,4	2,6
Anställda ≥ 50 år	4,7	4,1	3,3
Andelen av total sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	27,5	17,4	16,3

Källa: Agresso

RESULTATBEDÖMNING

FI arbetade under året aktivt i enlighet med kompetens-försörjningsstrategin. FI uppfattas som en attraktiv arbetsplats och arbetsgivare. FI arbetar fortlopande för att säkerställa att myndigheten kan behålla, tillvarata och utveckla sina medarbetare t.ex. genom ledarskapsutbildning, FI:s inspektörsutbildning, krav på mål- och utvecklingssamtal för samtliga medarbetare, karriärmöjligheter m.m. FI:s bedömning är att arbetet med kompetensförsörjningen har bidragit till att säkerställa att rätt kompetens i stora delar finns för att fullgöra myndighetens uppgifter.

Fortsatt utgör den höga personalomsättningen en utmaning. Arbetet med att säkra kompetensförsörjningen måste därför fortsatt syfta till att minska personalomsättningen, men också innefatta åtgärder för att hantera densamma, det vill säga att anpassa arbetssätt och organisation till att personalomsättningen är relativt hög.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr		2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	503 333	452 759
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	91 784	86 033
Intäkter av bidrag	not 3	4 152	16 236
Finansiella intäkter	not 4	511	266
Summa		599 780	555 294
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-406 421	-366 718
Kostnader för lokaler		-34 080	-32 403
Övriga driftkostnader	not 6	-117 656	-136 400
Finansiella kostnader	not 7	-297	-229
Avskrivningar och nedskrivningar	not 8	-39 632	-28 386
Summa		-598 086	-564 136
Verksamhetsutfall		1 694	-8 842
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	not 9	590 435	574 906
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-590 435	-574 906
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	not 10	1 694	-8 842

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr		2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 11	72 494	76 711
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	not 12	1 329	896
Summa immateriella anläggningstillgångar		73 823	77 607
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 13	5 029	6 278
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 14	15 823	18 604
Summa materiella anläggningstillgångar		20 852	24 882
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		499	780
Fordringar hos andra myndigheter	not 15	6 580	8 200
Övriga kortfristiga fordringar	not 16	7 393	20 834
Summa kortfristiga fordringar		14 472	29 814
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 17	12 465	10 327
Summa periodavgränsningsposter		12 465	10 327
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 18	-19 287	-31 803
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 19	60 490	41 670
Summa tillgångar		162 815	152 497

BALANSRÄKNING FORTSÄTTNING

Belopp i tkr		2016-12-31	2015-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	not 20		
Balanserad kapitalförändring		-9 159	-317
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		1 694	-8 842
Summa myndighetskapital		-7 465	-9 159
Avsättningar			
Övriga avsättningar	not 21	4 082	3 530
Summa avsättningar		4 082	3 530
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 22	99 925	99 265
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		11 757	12 021
Leverantörsskulder	not 23	15 027	11 681
Övriga kortfristiga skulder	not 24	7 546	7 935
Summa skulder m.m.		134 255	130 902
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 25	26 307	21 864
Oförbrukade bidrag	not 26	742	2 882
Övriga förutbetalda intäkter	not 27	4 894	2 478
Summa periodavgränsningsposter		31 943	27 224
Summa kapital och skulder		162 815	152 497

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag (ramanslag)	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Indrag- ning	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgif- ter	Utgående över- förings- belopp
--------------------	------------------------------------	---	-----------------	--------------------------------------	---------------	---

Utgiftsområde 2

Samhällsekonomi och finansförvaltning

1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (Ramanslag)

ap.1	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram), not 28	585	12 150	-585	12 150	-10 731	1 419
------	--	-----	--------	------	--------	---------	-------

1:11 Finansinspektionen (Ramanslag)

ap.1	Finansinspektionen (ram)	16 459	486 044	-3 094	499 409	-489 348	10 061
ap.2	Samordningsorgan för tillsyn över bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (ram)	121	5 000	-	5 121	-3 501	1 620
Summa, not 1		17 165	503 194	-3 679	516 680	-503 580	13 100

Redovisning mot anslagsvillkor i regleringsbrevet

1.11 Finansinspektionen (ram) ap.1

Av regleringsbrevet framgår att 7 000 tkr beräknas avsättas för satsningar inom konsumentområdet för genomförande av finansiell folkbildning. FI redovisar utgifter på 7 486 tkr år 2016 för finansiell folkbildning.

Anslagsposten får användas för att bekosta Krigsförsäkringsnämndens verksamhet. Under 2016 har FI redovisat utgifter på 88 tkr för denna verksamhet.

1:11 Samordningsorgan för tillsyn över bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (ram) ap.2

Anslagspost 2 ska användas för samordningsorganet för insatser mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	not 9	Beräknat belopp enligt regleringsbrev	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinspektionen verksamhet		508 577	519 127
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter		10 000	19 271
2712 Bötesmedel		50 000	52 037
Summa		568 577	590 435

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr). Avrundning sker till närmaste tusental. Ett belopp som avrundats till noll markeras med 0. Är värdet innan avrundning noll markeras detta med ett streck, -.

Brytdag

FI har tillämpat den 5 januari 2017 som brytdag i enlighet med regelverket för statliga myndigheter. Begreppet brytdag syftar på den dag då den löpande bokföringen för räkenskapsåret ifråga ska vara avslutad. Efter brytdagen sker bokföring på räkenskapsåret men då i form av periodiseringar eller rättningar.

Periodavgränsningsposter

Som periodiseringspost bokförs belopp över 50 tkr. För avgiftsintäkter för tillståndsprövning tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr.

Värdering av fordringar

Uppbördsfordringar har värderats kollektivt utifrån hur lång tid som gått sedan fakturan förföll till betalning. Övriga fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell provning beräknas bli betalt.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp, det vill säga 22 tkr år 2016, och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgångar. För förbättringsutgifter på annans fastighet gäller för reparation och underhåll att anskaffningsvärdet ska uppgå till minst två prisbasbelopp, det vill säga 89 tkr år 2016.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

- balanserade utgifter för utveckling, 3–5 år
- rättigheter och andra immateriella tillgångar, 3–5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet, 6 år
- kontorsmaskiner, 5 år
- datorer och kringutrustning, 4–5 år
- övriga inventarier, 7 år.

NOT 1. Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen på 247 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till anslagsförordningen (2011:223).

NOT 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr	2016	2015
AVGIFTSFÖRORDNINGEN (1992:191)		
Avgiftsintäkter enligt 4 §	7 736	7 138
Avgiftsintäkter enligt 15 §	3	6
FÖRORDNING (2001:911) OM AVGIFTER FÖR PRÖVNING AV ÄRENDE HOS FINANSINSPEKTIONEN		
Ansökningsavgifter	84 036	78 828
Fakturerade kungörelser	9	7
ÖVRIGT		
Försäljning av anläggningstillgångar/inventarier	-	54
Summa	91 784	86 033

NOT 3. Intäkter av bidrag

Belopp i tkr	2016	2015
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	2 184	12 588
Bidrag från övriga myndigheter	84	44
Bidrag från internationella organisationer	1 884	3 604
Summa	4 152	16 236

Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Bidragsintäkterna har minskat med 10 404 tkr jämfört med föregående år. Förändringen beror på att FI under 2016 har genomfört färre och mindre projekt som finansierats av MSB.

Bidrag från internationella organisationer avser inbetalningar från Danmark, Finland och Norge för deras medverkan i utvecklingen av transaktionsrapporteringssystemet (TRS) under åren 2006-2012. Medlen tas i anspråk i samband med att FI amorterar på de lån som tagits för investeringen i systemet.

NOT 4. Finansiella intäkter

Belopp i tkr	2016	2015
Ränteintäkter på räntekontot i Riksgäldskontoret	5	0
Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	491	246
Övriga ränteintäkter	15	20
Summa	511	266

Räntan på räntekontot har varit negativ under 2016 och 2015. FI har därför haft räntekostnader för medel insatta på räntekontot och fått ränteintäkter för lån till anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

NOT 5. Kostnader för personal

Belopp i tkr	2016	2015
Totala kostnader för personal	-406 421	-366 718
Varav lönekostnader för anställd personal, exklusive sociala kostnader	-254 884	-231 757
Varav arvoden till styrelse och uppdragstagare, exklusive sociala kostnader	-513	-444

Kostnaden för personal har ökat med 39 703 tkr sedan föregående år. Ökningen beror till stor del på att antalet medarbetare har varit fler under 2016 än 2015.

NOT 6 Övriga driftskostnader

Övriga driftskostnader har minskat med 18 744 tkr sedan föregående år. En stor del av minskningen beror på minskad användning av säkerhetsrelaterade konsulttjänster som finansieras med bidrag från Myndigheten för samhällstjänst och beredskap. Kostnaderna för konsulttjänster inom it-verksamheten har också minskat jämfört med föregående år.

NOT 7. Finansiella kostnader

Belopp i tkr	2016	2015
Räntekostnader på räntekontot i Riksgäldskontoret	-243	-145
Övriga finansiella kostnader	-54	-84
Summa	-297	-229

Räntan på räntekontot har varit negativ under 2016 och 2015. FI har därför haft räntekostnader för medel insatta på räntekontot och fått ränteintäkter för lån till anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

NOT 8. Avskrivningar och nedskrivningar

Posten avskrivningar och nedskrivningar har ökat med 11 246 tkr sedan föregående år.

Ökningen beror på att nya it-system som FI utvecklat för rapportering, analys och distribution av finansiell data har tagits i drift och börjat skrivas av.

Under året har även immateriella anläggningstillgångar skrivits ner med ett värde av 7 293 tkr. Nedskrivningarna beror på att utgifter för utveckling av it-system, som bokförts som anläggningstillgångar, inte längre uppfyller kraven för att redovisas som anläggningstillgångar enligt 5 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

NOT 9. Avgifter m.m. som inte disponeras

Belopp i tkr	2016	2015
Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål		
Inkomsttitel 2548, Avgifter till Finansinspektionen		
Fakturerade årliga avgifter	515 417	457 004
Befarade förluster, årliga avgifter	3 805	-3 223
Konstaterade förluster, årliga avgifter	-103	-302
Ränteintäkter, årliga avgifter	8	47
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2548	519 127	453 526
Kostnader för den verksamhet som avgifter som redovisats mot inkomsttitel 2548 ska motsvara	500 079	448 545
Andra offentligrättsliga avgifter		
Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter		
Särskild avgift enligt lagen om anmälningsskyldighet	19 264	8 692
Särskild avgift enligt föreskrift vid försenad inrapportering	675	755
Konstaterad förlust, särskilda avgifter	-46	-
Befarade förluster, särskilda avgifter	-623	-480
Ränteintäkter, särskilda avgifter	1	-
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2711	19 271	8 967
Inkomsttitel 2712, Bötesmedel		
Bötesmedel/straffavgift i samband med sanktion	54 228	111 999
Konstaterad förlust, sanktioner	-148	-
Befarade förluster, sanktioner	-2 043	414
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2712	52 037	112 413
Summa intäkter av avgifter m.m.	590 435	574 906

På inkomsttitel 2548 redovisas de medel som FI tar ut enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Dessa avgifter ska, på några års sikt, motsvara de kostnader som FI redovisar mot anslagsposterna Finansinspektionen (ram) och Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

På inkomsttitel 2711 redovisas rest- och dröjsmålsavgifter när inrapportering inte sker i tid och på inkomsttitel 2712 redovisas bötesmedel i enlighet med de sanktionsmöjligheter som FI har enligt regelverken. Bötesmedel har minskat med 60 376 tkr jämfört med 2015. Minskningen förklaras av några större sanktionsavgifter under 2015.

NOT 10. Årets kapitalförändring

Belopp i tkr	2016	2015
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet	1 694	-8 842
Summa	1 694	-8 842

Årets kapitalförändring består av resultatet för verksamheten tillståndsprövning.

NOT 11. Balanserade utgifter för utveckling

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
IB anskaffningsvärde	169 900	141 909
Årets anskaffningar	27 957	27 991
Årets utrangeringar	-4 511	-
UB anskaffningsvärde	193 347	169 900
IB ackumulerade avskrivningar	-93 189	-70 559
Årets avskrivningar	-24 865	-22 629
Året nedskrivning	-7 293	-
Årets utrangeringar	4 494	-
UB ackumulerade avskrivningar	-120 853	-93 189
Bokfört värde	72 494	76 711

Balanserade utgifter för utveckling består till största delen av it-system som FI utvecklar för rapportering, analys och distribution av finansiell data.

Under året har immateriella anläggningstillgångar skrivits ner med ett värde av 7 293 tkr. Nedskrivningarna beror på att utgifter för utveckling av it-system, som bokförts som anläggningstillgångar, inte längre uppfyller kraven för att redovisas som anläggningstillgångar enligt 5 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

NOT 12. Rättigheter och andra immateriella tillgångar

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
IB anskaffningsvärde	1 874	1 874
Årets anskaffningar	988	-
Årets utrangeringar	-	-
UB anskaffningsvärde	2 862	1 874
IB ackumulerade avskrivningar	-978	-637
Årets avskrivningar	-555	-341
Årets utrangeringar	-	-
UB ackumulerade avskrivningar	-1 533	-978
Bokfört värde	1 329	896

NOT 13. Förbättringsutgift på annans fastighet

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
IB anskaffningsvärde	10 384	6 432
Årets anskaffningar	-	4 724
Årets utrangeringar	-	-772
UB anskaffningsvärde	10 384	10 384
IB ackumulerade avskrivningar	-4 106	-4 111
Årets avskrivningar	-1 249	-767
Årets utrangeringar	-	772
UB ackumulerade avskrivningar	-5 355	-4 106
Bokfört värde	5 029	6 278

NOT 14. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
IB anskaffningsvärde	35 423	29 961
Årets anskaffningar	2 900	7 764
Årets överföringar	-	439
Årets utrangeringar	-2 048	-2 741
UB anskaffningsvärde	36 275	35 423
IB ackumulerade avskrivningar	-16 820	-14 691
Årets avskrivningar	-5 670	-4 649
Årets utrangeringar	2 038	2 520
UB ackumulerade avskrivningar	-20 452	-16 820
Bokfört värde	15 823	18 604

NOT 15. Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Fordran avseende ingående moms	6 487	7 898
Övriga fordringar hos andra myndigheter	93	302
Summa	6 580	8 200

NOT 16. Övriga kortfristiga fordringar

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Uppbördsfordringar	7 386	20 809
Övriga fordringar	7	25
Summa	7 393	20 834

Övriga kortfristiga fordringar har minskat med 13 441 tkr jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på en enskild faktura avseende årliga avgifter 2015 som betalades i januari 2016, efter förfallodatum.

NOT 17. Förutbetalda kostnader

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	8 303	7 944
Övriga förutbetalda kostnader	4 162	2 383
Summa	12 465	10 327

Posten övriga förutbetalda kostnader består till största delen av underhållsavtal för it-system.

Not 18. Avräkning med statsverket

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-20 409	-19 148
Redovisat mot inkomsttitel	-590 435	-574 906
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	603 858	573 645
Skulder avseende uppbörd	-6 986	-20 409
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	-148	0
Redovisat mot anslag	10 731	8 565
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-10 583	-8 713
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	-148
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-16 580	-11 458
Redovisat mot anslag	492 849	445 009
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-491 044	-450 507
Återbetalning av anslagsmedel	3 094	376
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	-11 681	-16 580
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	1 132	1 947
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-247	-815
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	885	1 132
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	4 202	-3 919
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	613 937	602 500
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-26 369	-29 447
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-593 275	-564 932
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	-1 505	4 202
Summa	-19 287	-31 803

Not 19. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	60 490	41 670
Beviljad kreditram	25 000	25 000

NOT 20. Myndighetskaptal

Belopp i tkr	Balanserad kapitalförändring, avgiftsfinansierad verksamhet	Årets kapitalförändring, enl RR	Summa
IB 2016	-317	-8 842	-9 159
Föregående års kapitalförändring	-8 842	8 842	0
Årets kapitalförändring		1 694	1 694
UB 2016	-9 159	1 694	-7 465

Myndighetskapalet består av resultatet inom verksamheten tillståndsprovning. Den positiva kapitalförändringen under året beror på fler nya ärende 2016 jämfört med 2015, samtidigt som FI lagt ner mindre tid på tillståndsprovning. Den 3 juli 2016 höjdes avgiftsnivån för vissa ärendegrupper för att FI på sikt ska nå full kostnadstäckning inom verksamheten tillståndsprovning.

NOT 21. Övriga avsättningar

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Ingående avsättning	3 530	2 842
Årets förändring	552	688
Utgående avsättning	4 082	3 530

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som avsatts i enlighet med det avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de centrala fackliga parterna.

NOT 22. Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Ingående skuld	99 265	92 500
Lån upptagna under året	33 072	39 070
Årets amorteringar	-32 412	-32 305
Utgående skuld	99 925	99 265
Beviljad låneram	130 000	120 000

NOT 23. Leverantörsskulder

Den 1 januari 2016 uppgraderade FI sitt ekonomisystem. På grund av uppgraderingen betalades en stor mängd leverantörsfakturer innan utgången av 2015, även om fakturorna ännu inte hunnit falla till betalning. Det förklarar till stor del varför leverantörsskulderna är högre 2016 jämfört med 2015.

NOT 24. Övriga kortfristiga skulder

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Personalens källskatt	7 307	7 257
Utredningskonton	373	674
Skuld till egen personal	-134	4
Summa	7 546	7 935

NOT 25. Upplupna kostnader

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Upplupen lön inkl. sociala avgifter	1 798	1 369
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	21 970	18 597
Övriga upplupna kostnader	2 539	1 898
Summa	26 307	21 864

Semesterlöneskulden har ökat med 3 373 tkr jämfört med föregående år. Det beror på att FI:s anställda har fler sparade semesterdagar och att kostnaderna för personal har ökat jämfört med föregående år.

NOT 26. Oförbrukade bidrag

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	356	612
Bidrag från internationella organisationer	386	2 270
Summa	742	2 882

Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Det oförbrukade bidraget kommer att återbetalas till MSB under första kvartalet 2017.

Bidrag från internationella organisationer avser inbetalningar från Danmark, Finland och Norge för deras medverkan i utvecklingen av transaktionsrapporteringssystemet (TRS) under åren 2006-2012. Medlen tas i anspråk i samband med att FI amorterar på de lån som tagits för investeringen i systemet. Saldot avser det som återstår att ta i anspråk.

NOT 27. Övriga förutbetalda intäkter

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Ansökningsavgifter, periodiserade	4 894	2 478

FI periodiserar inbetalningar av ansökningsavgifter för tillståndsprövning som är större än 500 tkr.

NOT 28. Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

Anslaget 1:3 ap. 1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (Ramanslag) används för att betala medlemsavgifter till Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Det låga utfallet på anslaget 2016 beror på att avgiften till både Esma och Eiopa blev lägre än vad som ursprungligen budgeterats.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Belopp i tkr	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram i Riksgäldkontoret					
Beviljad	130 000	120 000	110 000	85 000	65 000
Utnyttjad	99 925	99 265	92 500	78 053	58 852
Kredit på räntekontot					
Beviljad	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Utnyttjad	-	-	-	878	2 081
Räntekontot					
Intäkter	5	-	188	233	184
Kostnader	243	145	-	-	-
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat enl regleringsbrev	77 000	81 041	83 400	65 000	65 000
Utfall	91 784	86 033	103 779	70 741	75 582
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat enl regleringsbrev	568 577	521 943	448 000	341 000	341 000
Utfall	590 435	574 906	454 069	402 576	364 018
Anslagskredit					
Anslag 2:1:11, beviljad	24 552	13 575	20 863	34 331	30 377
Anslag 2:1:11, utnyttjad	-	-	-	-	5 536
Anslag 2.1:3, beviljad	1 215	915	715	715	715
Anslag 2.1:3, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslagssparande					
Anslag 2:1:3	1 419	585	432	361	1 439
Anslag 2:1:11	11 681	16 580	11 458	2 874	-
Personal					
Årsarbetskrafter	381	364	339	301	297
Medelantalet anställda	397	375	350	312	302
Driftskostnad (RR)	558 157	535 521	492 187	404 592	375 639
Driftskostnad per årsarbetskraft (tkr)	1 465	1 471	1 452	1 344	1 265
Årets kapitalförändring	1 694	-8 842	18 475	1 346	4 568
Balanserad kapitalförändring	-9 159	-317	-18 792	-21 151	-25 719

Intygande om intern styrning och kontroll

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll, FISK, och Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter anger att intern styrning och kontroll ska omfatta riskanalys, kontrollåtgärder och uppföljning av intern styrning och kontroll samt dokumentation av dessa tre delar. Dessa obligatoriska moment är införda och etablerade på FI.

Inför verksamhetsåret 2016 genomförde myndighetens ledningsgrupp en analys av de övergripande riskerna för att myndigheten inte ska nå verksamhetsmålen. De två allvarligaste riskerna var kopplade till FI:s relativt höga personalomsättning med risk för påverkan på effektiviteten i verksamheten respektive regelarbetet där myndigheten ofta får förutsättningar väldigt sent med risk för kvalitetsbrister som följd. Åtgärder till följd av riskerna beslutades i samband med verksamhetsplaneringen och har följts upp och redovisades för styrelsen löpande under året. Uppföljningar av fördjupade riskanalyser och kontrollåtgärder genomfördes 2016 i något mindre utsträckning än normalt. Anledningen var den översyn av process och metodik för verksamhetsplanering och uppföljning som pågick under året.

FI:s styrelse har fått ett särskilt underlag med en utvärdering av den interna styrningen och kontrollen inom myndigheten. Utvärderingen visade att det finns en del styrdokument och rutiner som är föråldrade och behöver anpassas efter nya förhållanden. Det rör i huvudsak informationssäkerhetsområdet. Medarbetarna behöver också ges utbildning på det området i mer strukturerad form. FI har dock regler för informationssäkerhet som i grunden bygger på internationell standard på området. Regelverket finns tillgängligt för alla på myndighetens intranät och det finns en uttalad skyldighet för alla medarbetare att känna till samtliga regler för verksamheten. Nyanställda får också introduktionsutbildning där informationssäkerhet innefattas. En hel del insatser genomfördes 2016 i form av utbildning i offentlighet och sekretess och hur meddelarfriheten fungerar. Den samlade bedömningen är att det finns ett utvecklingsbehov på området, men att FI:s interna styrning och kontroll totalt sett får anses betryggande.

VÅRT STÄLLNINGSTAGANDE

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm den 17 februari 2017

Sven-Erik Österberg
styrelseordförande

Maria Bredberg Pettersson
vice ordförande

Marianne Eliason
styrelseledamot

Anders Kvist
styrelseledamot

Astri Muren
styrelseledamot

Hans Nyman
styrelseledamot

Gustaf Sjöberg
styrelseledamot

Erik Thedéen
generaldirektör

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon 08-787 80 00
Fax 08-24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se